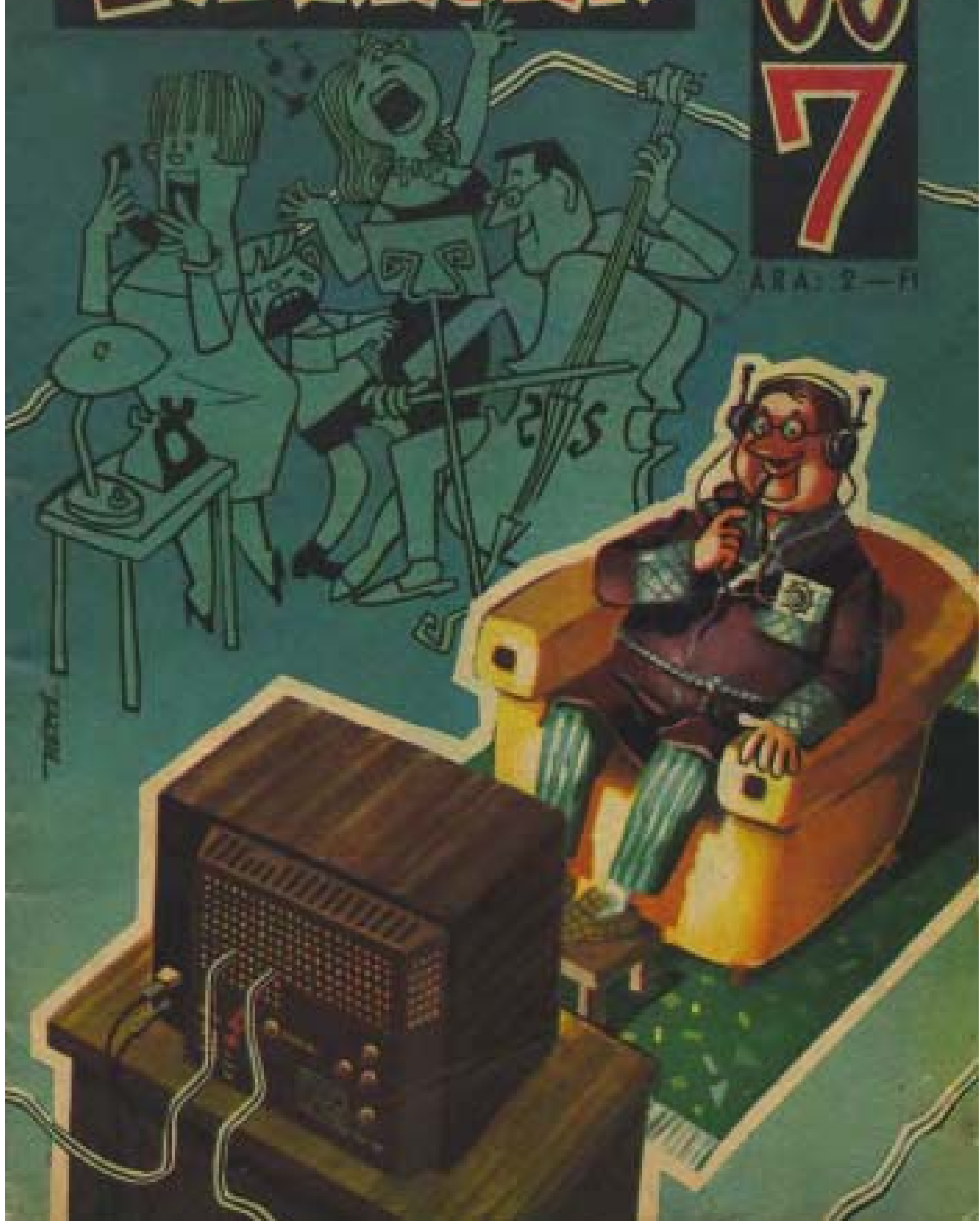

EZERMESTER

66
7

ARAB 2-11

SZÉK

LÉTRA

A TARTALOMBÓL

Vevőt vevő vevő ...	2
Autóolvajok ellen ...	4
Pénypont-kialtó ...	14
Kagylófotel beton- vasból ...	16
Egokultiszobrázat ...	31

A BÖRÍTŐN

Elöl: Acsurók
Hátul: Fedés: penés

MAGYARÁZAT

a cikkeink mellett látható jelekhez:

Ez a jel mutatja, hogy a cikkben foglaltak megértéséhez csak alapszintű ismeretek szükségesek — előkészítésükhez szerszámokra nincs szükség.

Az ilyen jel arra utal, hogy a cikk megértéséhez középszintű ismeretek és szerszámok szükségesek.

Fontosabb cikkeink mellett ez a jel figyelmeztet, hogy a megértéshez magasfokú szakértés, a tárgyak előkészítéséhez szakipari szerszámok, műhelyfelszerelés szükséges.

AUGUSZTUSI SZÁMUNKBAN

- Motoros kapa
- Dizelmozgós betonból
- Ülőbutor falörvből
- Kemping-tenisz
- Gyümölcsbőr
- Ablakanienna

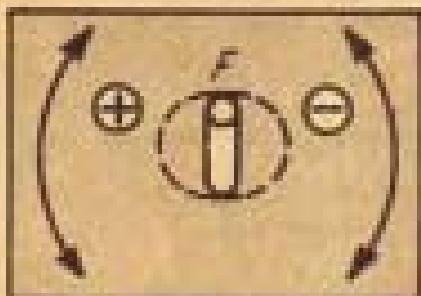
Könyvespolcok magasabbra levő részekébe nyúlni, azokrányok tetőjére fel- és lerakódni, képeket felakasztani gondot okoz a háziaknak, — különösen ha nincs létra. De ha van, akkor is nehéz azt használni, felállítani, átvitt helyére gondoskodni. Mindez elkerülhető, s a magasabb polcok mégis kényelmesen elérhetők, ha olyan bútordarabot készítünk, amely létra is, szék is. A létraszékre állva elérhetők a magasabb tárgyak, használataival csökken a balesetveszély, s hasznosra kényelmes állóhely a szobában, konyhában vagy a fürdőszobában.

A létraszékek kétféle anyagból is elkészíthetők. A tapasztalataink alapján a legalkalmasabb a 30X30 mm-es fenyőfa. A négy hosszabbik lábát és a két merevítő keretet csapolással — facsavarókkal megerősítve — rögzítjük. A szék felső lapja — 60 réteg — 1-es fenyődeszka. A kényelmesebb ülés és könnyebb tisztántartás érdekében esetleg vonjuk be szivacsos anyagba, vagy műbőrrel, s úgy rögzítjük a lábakra. A két „lépcsőfok” lábat szintén lécszékkel, lapjukat pedig fenyődeszkával szeljük le. A deszkalapok belső, alsó lapjára szereljük (csavarásszal) a merevítő keretek közt illeszkedő keresztfeszítő, amelyek kihúráskor — betöltéskor vezeték a „lépcsőfok”, s egyben megakadályozzák, hogy azok esetleg teljesen kieszenek. A kész bútordarabot esztétikus színű szalvétával lakkozunk, vagy a bútorbőrre illő színű festékekkel mázoljuk be.

A szék váza csőből is kialakítható. A borítótápon látható méretek figyelembe vételével szeljük le a kb. 20X20-es csöveket, tömjük meg homokkal és melegezés után szilikonon hajlítjuk meg. Az ülőrészt, a „lépcsőfokokat” és a kiegészítő gátló létradarabokat szintén facsavarókkal rögzítjük a csővázhoz. A csővázat tisztítás után mázoljuk be nitrolakkal vagy szelvényfestékekkel. Az estendő megakadályozására a csőlakak végeire húzunk ún. botgumikat.

VÉVŐT VÉVŐ VÉVŐ!

Mindennapos esetek: a rosszul halló nagypapa miatt kómból a rádió, a varja a tanuló unokát, — a hátsószony takarítás közben, más és más helységben hallgatná a rádiót, de az persze nem kivétel, — a normál hangereőre szabályozott tv hangját az idősebbek nem hallják jól.

Kis ja elnapunkon is látható vezeték nélkül, a vévő készületeink megoldja a problémákat. Először nagyon könnyű, alkatrés aig van benne, a azok sem bonyolultak.

MEGKÖDÉSI ALAPELVE

Először is elmondni is nagyon egyszerű: meglévő rádiókészülékünk (tv-készülékünk hangszóróját) lekapcsoljuk a helyette nagyított — egyetlen menettel álló húzalhurok kapcsolunk a készülékhez. Rádiónál ez történhet a külön hangszóró kivételében keresztül is. Elyntkor a legnagy készülékkel szimultánosan lekapcsolódik a belső hangszóró. Ha nem, az sem baj, mert az egy-mentes húzalhurok alapján lecsökkenti a hangszóró eredeti hangerejét. E körül az egyetlen, a szóba jöhető kétsébe vezetett hurok körül a „beállítás”

teljesítmény hatásra — elektromágnes, erőter létezik, s az a hangszórócsatlakozásnak megfelelően változó erősséggel lesz. Mindezt más lecsökkenti, mint valamilyen egyszerű módon „vevő” és hallhatóvá tenni azt az erőterválaszolat. Ezt adja meg kis készülékünk.

A KÉSZÜLEK „LELEKE”

a fűvővő tekercs. Készen sem kapható, magunknak kell megkéréseln. A tekercs 1,95 mm-es zománccsalból 1000 menettel készült.

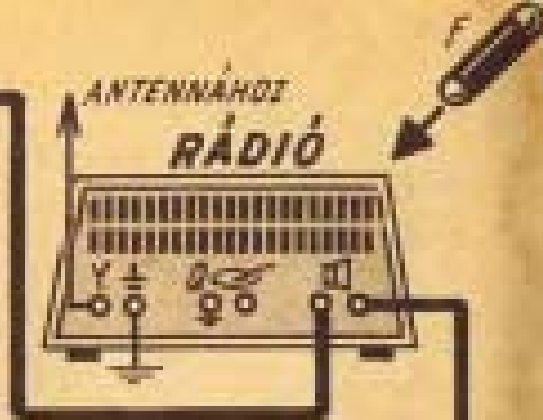
Vasmagként 10 mm átmérőjű ferritrud-darabot használjunk, de a vasmag lehet körkeresztmetű rúdú formált közbélyes acélcsúszma vastonek is. 50t, megkéréselhetjük megfelelően költéget, vagy lakkkal összeragasztott vékonyabb, légyvasdróhálóval alkalmasítást is.

A vevőtekercs által felvett jel — kondenzátoron keresztül — az első tranzistor bázisára kerül, onnan — feladattva — a második kondenzátoron és soros elkapálásként kötött potenciáltereken keresztül a második tranzistorra. A tovább erősített jel kerül a második tranzistor kollektor körébe köztel fejhallgatóra (l. ábra).

NÉHÁNY MEGJEGYZÉS

A csatlakozókondenzátorok 10 pF-nál (azaz: 100 nF-nál) kisebbek ne legyenek, mert az egyszerűen erősítéssel. Ezek csak akkor alkalmazunk, ha előzőleg meggyőződünk annak jó minőségéről, mert a „szivárgó”, áramot jelentősen áteresztő elkö megváltoztatja az erősítő munkapontját. Ha megelégszünk a rádiókészülékünk hangereőnek csenkenkénti állításával, vagy kis készülékünk megfelelő elforgatásával szabályozunk, a potenciálter el is hagyható.

Egy kapcsolás potenciálterért, vagy külön kapcsolót is megkéréselhetünk, ha „fejhallgató-jack”-et szerzünk. Kiseb alkításunk kell, a 2. ábra jobb oldali rajza szerint. A jack ugyanis általában szerző kivételben készülnék,

mert rendelkezésük szerint — pl. aszkrádióhoz stb. csatlakoztatva — az eredeti (belső) hangszórót is kell kapcsolniuk, s helyette a bedugott fejhallgatót kell működtetniük. Az ábra mutatja, hogy az átalakításhoz melyik lemezt kell felőre helyezni, hogy a fejhallgató dugaszának bedugásakor záró-jackot kapjunk. A kapcsolási rajzon — egyszerűsített formában — már a záró-jackes kivétel ábrázolunk.

A fűvővő-tekercset a 10 mm hosszú ferritvasra tekercseljük, de alkalmazhatunk — trópapér alátéttel ellátott — Tixo, vagy Cellux-szalag segítségével karbeszaplóból csatlakozó rugósított tekercseset is. Elvileg ugyan nem kell a készületek „hangolni” a tekercs eltolásával, de úgy jobban védett lesz a kérses, vékony húzal, s a fűvővőtekercs sem lesz, ha a vasmag a tekercsben kimerésében elmozdítható, mert úgy kedvezőbb összerakású adódhat. A tekercs kivételben — több-szörösen sodorva a húzal — két preszpanésleha által csatlakozóhoz forraszunk. A preszpanésleket — ugyan- csak az ábra jobb oldali rajza szerint — Tixo-val vagy Cellux-szal, hossz-irányban a csatlakozóhoz ragjuk. A fűvővő-tekercset majd a csatlakozókkal forrasztjuk az alaplémához.

A KIS KÉSZÜLEK

alaplémát a bekötésekkel a 2. ábra mutatja. Nem térkedünk a super-miniatűr kivételre, így (megfelelő alkatrészekkel) a készületek lényegesen kisebbre is csökkenthető. S mert erőssége nem függ különbsében a ferritrud hosszától, ha kisebb méretű készületek az igény, s

nyom is csökkenthető. Áramforrásként két sorba-kapcsolott, 30 vagy 30 mA áramú töltéssel gombakkal szolgál.

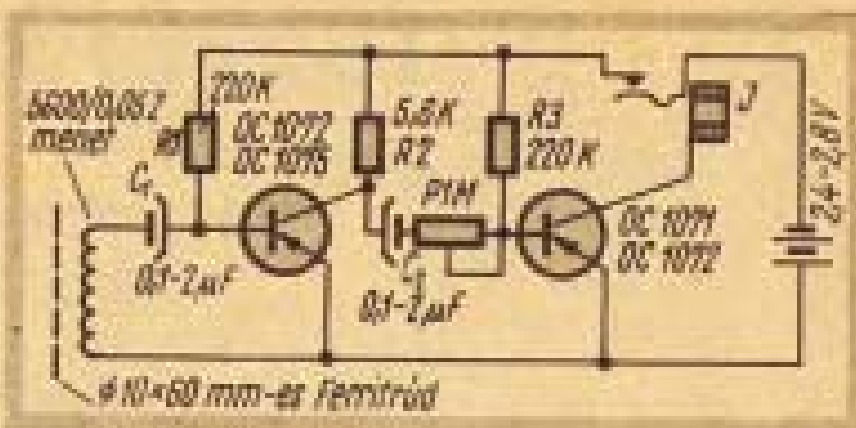
Az alaplemez 1,5–2 mm vastag bakelit – textillakó – üvegszálas műanyag, esetleg Dekorit-lemez. Az ábra kis körök egy-egy csőszegőket jelölnek, melyre forrasztható az alkatrészek. A húzóerő és a mechanikai tartóelemek.

A gombakkundatók biztos helyzetének rögzítésére az alaplemezbe készítsünk megfelelő átmérőjű furásokat, s abba helyezjük az alót. A töltés levétel a csőszegővel alaplemezhez erőltetett érintkezőlemez segítségével az alótól és biztosítja elmozdítását. (Az ábrákon az érintkezőlemezekben jelölve van a megfelelő polaritást is.)

A 3. ábra felül és alul nézetben mutatja a készülék külsőit, melyek oly egyszerűek, hogy – figyelmes munka esetén – a kezdő is készítheti. A tranzisztorok bármilyen hangfrekvenciás típusok is lehetnek, de nem a legkisebb értékesítésűek közül.

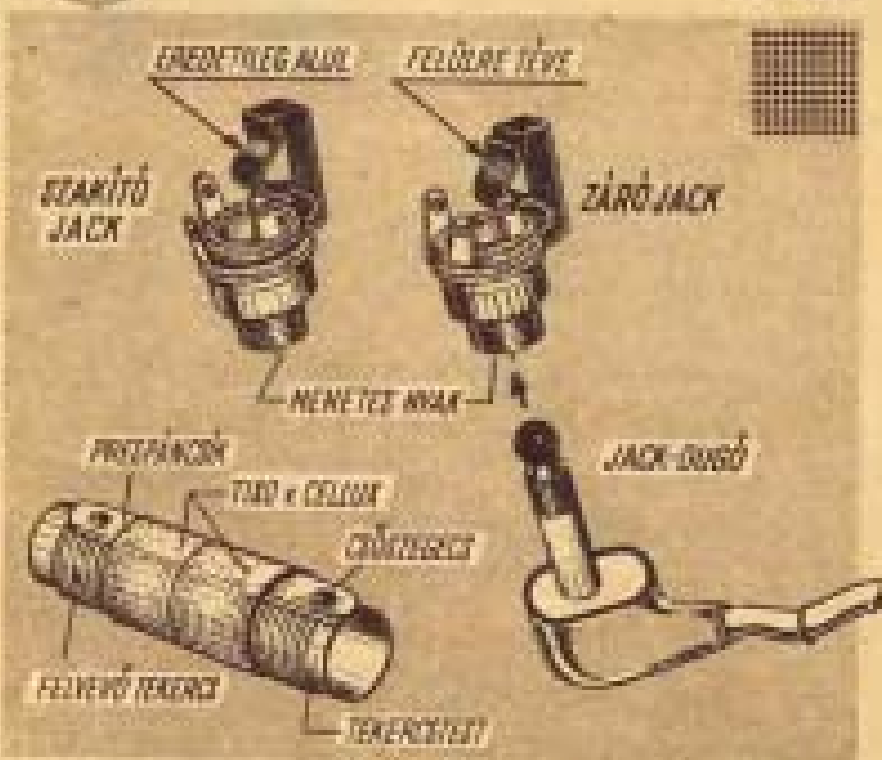
TOKOT

is készíthetünk. Nem kell hozzá más, csak kartonpapír, enyv, arset és üveg- vagy lórpapír. Először a belső teret biztonságos kartonrésszel hallhatjuk vagy rugalmasan szigeteljük.

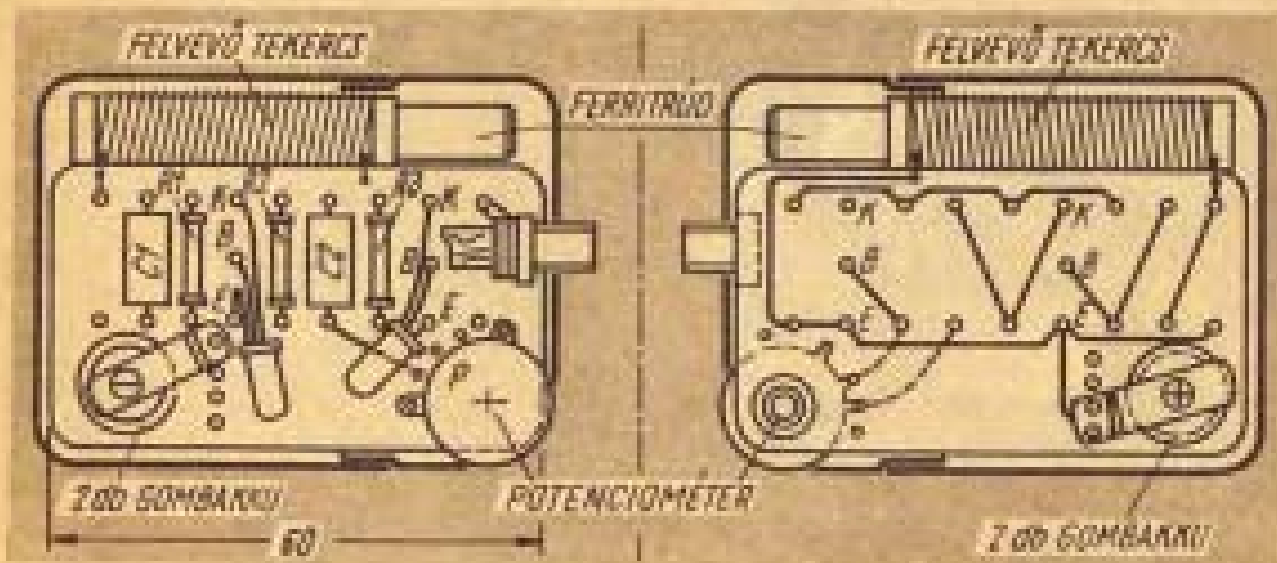

2. ábra

1. ábra

3. ábra

Sokféle autótolvaj-riasztó berendezést készítettek már, de ebből soha sem ért egy újabb. Különösen, ha olyan egyszerű és megbízható, mint Billiczky Tibor pécsi olvasónké — melyet 150,— Ft-os utalvány-nyal díjaztunk.

Az elektromos kürt áramkörébe, kis szigetelt csavarral a volán alá könnyen hozzáférhetően

TOLVAJOK ELLEN

gyöbber, mint amekkora kellene, — majd rétegenként nyelve felrakjuk a második vágott újságpapírt. Tetőzölegesen falvastagságig fúvatjuk a művelé-
tel. A srtek lékerükítők, áramvezényelők. Szabadán után a doboz anyaga megekemény led, egyszerűen csiszolható, festhető, fúrtató, reszelhető. A fejhallgató-csalákokod fúrtatás és a potencióméter ré-
vét a doboz megvárólán után készítsük el.

A HUROKNAK

a rádiócsatlakozókhoz csatolhatóságát és kis késztőlő-

künk használatát mutatja a 2. oldal „hurok” ábránk. A hurok a helyiség falain — padló- vagy mennyezet szinten — egyaránt elhelyezhető. Használatnak anyaga 1,5—1,2 mm-es rozmarc, vagy műanyagcsigetelésű vörösrézrúd.

A hurak-hurok tv-készülékhez való csatlakoztatásánál vigyáznunk kell: ugyanis a legtöbb tv-készülék hangszórójának egyik pontja a késztőlő fémrúdra van kötve illetve az-
zal kötheti, a fémvához pedig csatlakozik a háló-
zati feszültség!

Ezen esetben a hurok

csak akkor csatlakoztat-
ható a készülékhez, ha a fémvához kötései megváról-
tatunk. De még akkor is tanácsos jól szigetelt hur-
sai alkalmazni, s azt érin-
tőbiztosan — magasan —
elhelyezni. Ugyanez vonat-
kozik univerzális rádióké-
szülékek esetére is!

A kis vevő fémrúdja —
ha a hurkon belül használ-
juk — főggyőlegesen he-
lyeskedjen el. Így bármé-
re megyünk, fordulunk is,
egyformán jól „vesz” ké-
szülékünk, egyenesen ma-
rad a hangzó. Nem így já-
runk el a hurkon kívül. Ott
már erős irányíthatóság
lép fel, nem jó hát a függő-
leges farrú. Vízszintesen
kell állítanunk és úgy kell
fordítanunk, hogy valamé-
lyik vége merőlegesen áll-
jon a hurok közeli vesze-
lőszekasára. Így nem-
csak a hurokkal ellátott
helyiségben, de a szomszé-
dos helyiségek bármelyiké-
ben — is hurokkal ellátott
helyiség falától számított
3—4 méterre is) — jó lesz
a vétel.

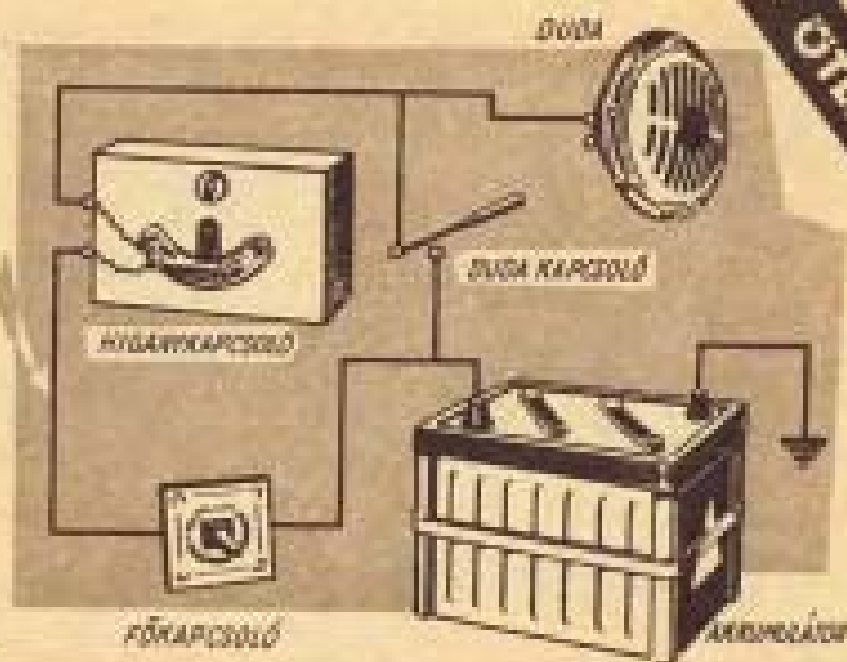
Erdélyes jelenség, hogy
az elektromos hálózat fal-
ba fektetett vezetékkel „be-
váltóznak”, s vezetékkel
mentén, távolabbi helyiség-
ben is erősítés „vétele” is-
pellálható.

SCHNEEMANN JÓZSEF

A rajzról látható kivételmentesül a késztőlő nagysá-
gára

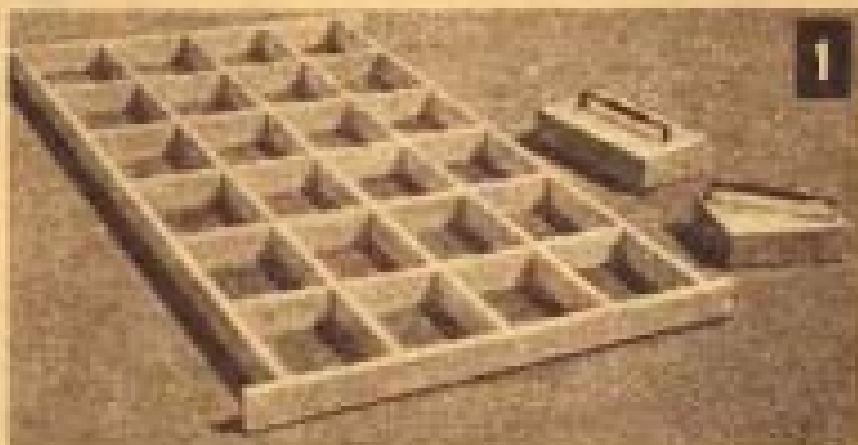
és elfordíthatóan szerelt lapra erősítette egy boyler higanykapcsoló-szerkezetét. Ez kis, leforrasztott üvegcsőből áll, amelybe két érintkezőt forrasztott. Amikor a kocsi leülítja, az üvegcsővecszte helyzetét úgy állítja be, hogy a higany ne érje az érintkezőket. Ha valaki a kocsihoz nyúl, az autó a rugózás folytán kissé megbilben. Amíg nyugalmi helyzetét el nem éri, valahányszor a higany a billegés hatására az érintkezőt érinti, a dunda megszólal. Természetesen egy főkapcsolóval üzemén kívül helyezhető a riasztóberendezés. A kapcsolót elfordíthatóan kell felszerelni, hogy akkor is kellő érzékenységre lehessen állítani, ha a kocsi ferdén áll.

Trabant gépkocsiján három éve használja, s bár eddig betörőt nem fogott, megnyugtató érzés, hogy ha valaki a kocsihoz nyúl, az elektromos kürt szaggatótan megszólal. Aki rossz szándékkal közelodik, erre biztosan elmenekül.

A kapcsolót, felszerelését és elvi elrendezését képeink, ábráink jól mutatják.

Betonozó ABC

Korunk egyik leggyakrabban használt, egyszerűen nélkülözhetetlen építőanyaga a beton. Alkalmazási területe szinte korlátlan. Betonnal találkozhatunk az épületek alapozásánál, földemleinél, fallemeleinél, s betonból készíthetők a különböző tartóoszlopok, lépcsők, kerítésoszlopok, kötérgyűrűk stb., stb. A hagyományosabb építőanyagokkal szemben a betonnak sok előnye van, így pl. sokszorta nagyobb a teherbírása, szilárdsága, nem rosztasodik, nem korhad, nem kell mázolni.

A beton mesterséges építőanyag. Három fő részből áll: adalékanyagból, cementből és vízből. A természetes adalékanyagok közül általánosan használtak a folyami- és bányakavics, ill. homokos kavics, valamint ritkábban a zúzott (lapított) kő vagy más, kőszzerű szilárd anyag. Mesterséges adalékanyagok a kagánalak, kőhósalak, pernye, perlit, keramzit.

Lényeges, hogy az adalékanyagok megközelítőleg azonos szemcsenagyságúak legyenek, ami átrostálásukkal biztosítható.

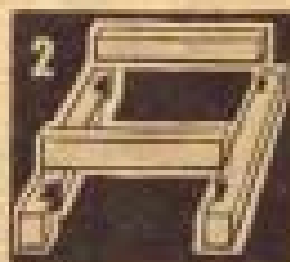
A beton kötőanyaga a cement. Szilárdsági osztályozás szerint (a számokkal növekvően jobb minőségű) 300-as, 400-as és 500-as cement használatos. Keverővízként felhasználható a közműből, folyóból, tóból nyert víz, csak ne tartalmazzon a a cementre káros vegyi anyagokat.

A betonhoz szükség szerint adagolható még fagyálló, kötésgyorsító, vízzárást fokozó és színező anyag. Fagyálló

anyagok a kalciumklorid és a kerekedelemben kapható Tricosal S III, amelyek egyben kötés-gyorsító szerek is. Mindkét anyag csak az előírások szerint használható, mert befolyásolják a beton végső szilárdságát, könnyen megfagyadhatják a betonvasat sőt, túladagolásuk a beton kémiai bomlásához vezethet. (A kalciumklorid mennyisége — a cement súlyára vonatkoztatva — vas nélküli betonszerkezetben max. 3%, vasbetonnál 1,5% lehet.) A vízzárást Tricosal Normallal lehet fokozni.

A beton színezéséhez oxid- vagy mangánfesték használható, ezek ellenállnak a cement kémiai hatásának. Egyébként a betont nem szükséges teljes egészében színezni, ajánlatos csak külső felületére színező réteget készíteni.

A szükséges anyagok mennyiségét a beton minősége határozza meg. Alapozó- és töltő betonnak jó a B70-es minőség. Egy m³ betonhoz az adalékanyagból 1,1—1,3 m³-t, 400-as cementből 150 kg-ot, s vízből kb. 130 litert adagoljunk. Vasbetonszerkezethez a

beton minősége legalább B140-es legyen. Ehhez a kavics mennyisége szintén 1,1—1,3 m³, a cementé azonban 210 kg, a vízé 120 liter.

Keverés előtt az adalékanyagot rostáljuk át, hogy egy-egy keverékbe lehetőleg azonos mennyiségű anyag kerüljön. Az adalékanyag közönséges szűrővel, szitával, rögneműs cementtel, s a keveréket szárazon legalább háromszor lapátoljuk át. (A keveréket vaslemezre vagy pallóterítésen végezzük.) Újabb kétszeri átlapátolás közben a vizet kis mennyiségben, öntözésként keresztül adagoljuk, nehogy kimossa a cementet. A megkevert cement földnedvességű legyen. (Vigyázat! A lúszólag száraz beton még „magától” is vizesedik.)

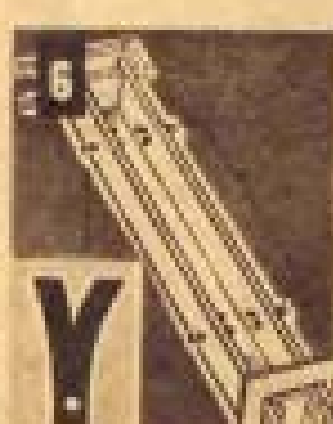
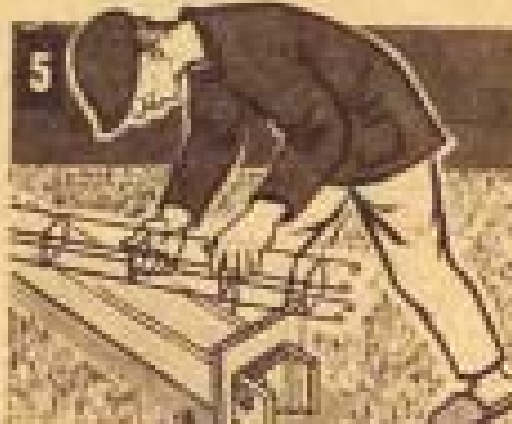
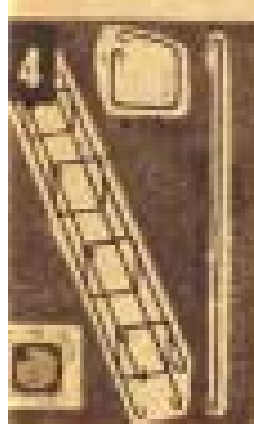
A beton bedolgozása előtt a felhazalt, átázott falajt, s az esetleges szennyeződést távolítsuk el és a betonnal érintkező felületeket nedvesítsük be. A betont magasról ejteni, csúsztatni nem szabad. A sáblonba rakott betont tömöríteni kell. Házi betonozáshoz a kézi döngölés az alkal-

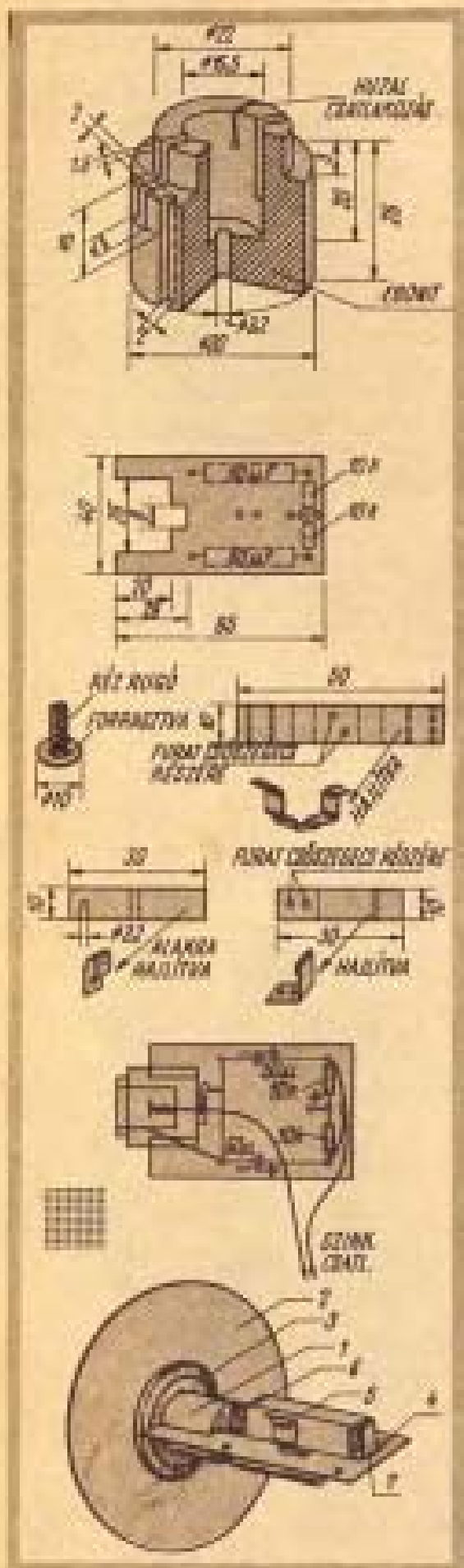
maszható módszer. A döngölő 1,2 m hosszú nyéllel ellátott, 10—17 kg súlyú, négyzet vagy kör keresztmetszetű rúd. A döngölést folyamatosan végezzük, ne maradjon tömörítetlen rész. A vastagabb betonszerkezeteknél kb. 20 cm-enként döngölünk. A képlekenyebb, főleg vasbetonszerkezetbe dolgozott beton eszmézőléssel is tömöríthető, azaz 25—30 mm átmérőjű, hegyes gömbvuarúddal szűrhal-

juk a betont, míg a felületen hig, habarasszerű réteg keletkezik.

A bedolgozott betont legalább két napon át nedvesen kell tartani, ezért időnként locsolni vagy nedves anyaggal letakarni kell. A betont az időjárástól, rázdától, erős napfénytől, szélről és különféle vegyi hatásoktól is védeni kell, nehogy azok károsan befolyásolják a kötési folyamatot, s ezzel együtt a szilárdságot. D. F.

1. Kézi blokkok, betonlemez készítéséhez érdemes szorosabbszállú körítést, L-féle, esapózással állítható össze. Járdalemezek „gyártásához” egy, vagy két darabba helyezzük meghajlított laposvasat, úgy az cipőcipő-tisztítóként használható.
2. Falazóblokkok, betonlapok készítéséhez használhatunk sáblont. Az egyes sáblonrészek tartópillanatszerkezetekkel foghatók össze.
3. A sáblonba döngölt beton felületét kődarab simítóval, esetleg kődarabbal „gyengessük” el.
4. Kerítés vagy kapucsielap vasbeton szerkezetéhez négy darab, végén összerajlított gömbarcú fogjunk össze, négyzetesen hajlított kerítéssel. A találatoknál pontoknál hurokú vagy köbhurkúval rögzítjük a bronzcsatlakozásokat.
5. A deszkából összerajlított sáblont helyezük lemez, vagy deszka alátétre, tegyük bele a vasbetonszerkezetet, s úgy eszmésszöljünk.
6. Ha kerítéseszelepet készítenek, dugjunk a kívánt sáblon oldalába végülön összerajlított laposvasakkal, ha szükséges akasztó kiegészítőt az eszelepeket, s sáblon felső két sarkába helyezzünk háromszögletes fahasíkokat.
7. A betonozásba erősített, s előzőleg kifűrés laposvasakkal csavarókkal, vagy szegecsekkel rögzítjük a kerítéslemezeket.

A fotóamatőrök körében ismert a német gyártmányú Luxi vaku. Sajnos egyszerűsége ellenére viszonylag magas az ára (18,- Ft). Az ismertetőnk készülték előállítás költsége lényegesen kevesebb (kb. 30,- Ft). A villantó előkészítéséhez egy műanyagból és egy műanyagból készült poháracsozati külső borítása szükséges. Először az 1-lyei jelű bajonettfoglalatot készítjük el, (esszelig autóvillamosági üzlethez könnyen beszerezhető) a megadott méretek szerint. A pohár palástján 1x2 mm-es hornyot készítünk a sassal (1) feleltetésére. A reflektort (2) a vállából készítjük. Középen \varnothing 22 mm-es nyílást fúrunk, a bajonettfoglalat részére. Ide erősítjük még fel a (3) számmal jelölt darabot is, melyet a pohár tartó fedetéből szelünk ki. (Vigyázat! A lágy műanyag fedőbe pontos fúrás csak fokozott gondossággal készíthető.) A sassalra rögzítjük a telepestartót (5) és a telepkapcsolót (7). A másik telepkapcsolót (6) a bajonettfoglalatba lévő M3-as csavar tartja, mely egyben a fotóbiller csatlakozását biztosító rugós érintkezőt (8) is rögzíti. Most már csak a bajonettfoglalatba lévő huzalcsatlakozás (fotóbiller másik kivezetése) előkészítése és a végleges huzalozás van hátra. Mivel kis méretekben főleg 30 x F-os kam-

eresszer kapható, abból építünk be, párhuzamosan kapcsolva 2 db-ot és sahkalt egy-egy 10 k Ω -os ellenállással (párhuzamosan) összekötve, gondoskodunk a telepről való feltöltésről. A reflektorok felillesztés alumíniumfóliával (stanid papírral vonjuk be és ezzel el is készült kis vakunk, (melynek előlétsé 100,- Ft-os utóváltással díjazta a szerkesztőség).

A készülték működésbe a következő: a villantólámpát a foglalatba helyezve zárjuk a kondenzátor töltő áramkörét, mely 1-3 másodperc alatt a telepkapcsoló segítségével töltődik fel (2,5 V). Ha exponálunk, a szinkronizálathoz zárjuk a kondenzátor és villantólámpa által alkotott kört, a kondenzátor a lámpán keresztül kisül és létrehozza az ismert fényvillanást. (A Luxi villantó-elektromos működéséhez alkalmazható kapcsolás eredeti és módosított rajtát lapunk 1966. júniusi számában ismertettük.)

KUMBERG JÓZSEF
Socentendre

ÖTLET PARADÉ

KAR ELDÖBNI

A KRUMPLIHÁLÓT

A világított burgonyát színes hálókban árusítják. A háló, amelynek átát a burgonyadíjhoz hozzáadandó, rendeltetését beállítva általában a kosmékba kerül. Pedig a burgonyastároláson kívül sok más célra is felhasználható.

Lehetővé teszi a hálóból, ha varrógépen, sűrű ötéssel köpperszalagot varruok körbe, a háló oldalaitól végéig. — majd a szalagot visszatartva még egyszer levarrjuk úgy, hogy színtől fűthessünk bele. A háló, így fordítsuk ki, hogy a végére kötött csomó a szék belső felére essen. A csomót néhány ötéssel meg is erősíthetjük. Nem kellünk bele többé a pedlon guruló labdába, mert ottalál állandó helyen, a jókiszopale szélére akasztva tartjuk.

Apróbb tárgyak beárusításakor állandóan kéznél van a retikülben az alkalmi beárusító-csomót.

Hálós kirándulások alkalmával két vajaz-csomót, esetleg egy üveg gyümölcslevet is csomagolhatunk bele, nem kell az összekötéshez cipelni. Mikor a hálónál már elfogyott, a hálót hálós többeseket, növényeket gyűjthet az iskolás gyermek.

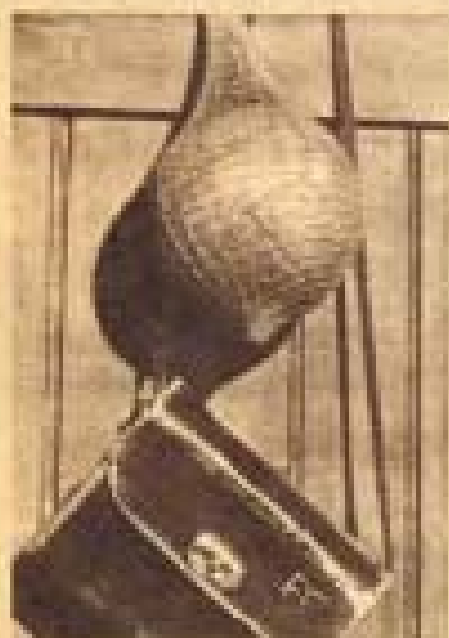
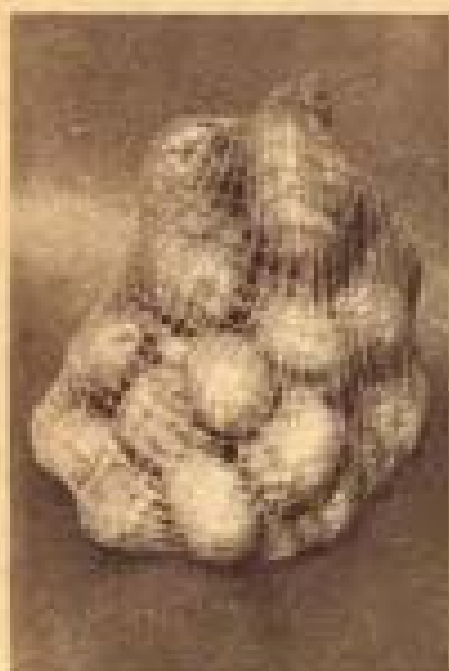
Ha nincs otthon hajháló, használjon „krumpli-csomót” is megteheti. A kimosott hálót vagyunk körül fűthessünk megfelelő méretűre és végeit beárusítjuk el az alábbi írt módon. Esetleg gumit is fűthessünk bele. Figyelem! A gumiszalagot ne varrjuk, mert akkor többé nem gyűlhet. Kerti munkánál hasznos ez a beárusító-csomó, nem hullik a haj szemlékbe. Döner után is jobban meg-

marad a beárusítás, ha hálónkat éjszakra hálósval védjük.

Lágytojás főzéshez is jó a háló. Nagy létszámú családoknak jó a vacsora: letezik a lágytojás előtti főzési ideje és elkészítjük rydkandálal, egyenként készítsük a tojásokat a forró vízből. Mire az utolsóval is készen leszünk, azok túlfőnek, kemények lesznek. Vegyünk elő egy — lehetőleg sárga színű (ez lesz a legkevésbé) hálót és egyszer forrázzuk ki, majd helyezzük bele a főzésre szánt tojásokat. A két- és fél perc letevével egyszerre tudjuk valamennyit kivenni a vízből. Legtöbbször, ha színtet költünk a hálóra és azt készen tartjuk a pár perces főzési idő letevéig, nehogy a forró vízbe essen, esetleg meggyulladjon a háló.

100.— Ft-os utalvánnyal díjazott ötlet.

CSILLAG FERENCNÉ

HANGOS TELEFON

A RÁDIÓBÓL

Hangos telefonként csak olyan rádiókészülék használható, amelynek külső hangszóró kivezetése és levezető csatlakozása is van. Egyetlen hátránya, hogy a beszélgetést csak a rádiókészülékkel kezdeményezhetjük. (Ha a két állomás közé csengőt is szerelünk, a külső hangszórótól csengéssel lehet beszélgetést kérni jelet adni.)

Szükséges a hangos telefonhoz egy tranzistoros erősítő (amelyent pl. az Eszemester ez év februári számának 10–11. oldalán közöltünk). Ezt szereljük a rádiókészülék dobozába, arra ügyelve, hogy lehetőleg az oldalon kapjon helyet, ahol a csövekből felszálló káros meleg a tranzistorokat nem éri.

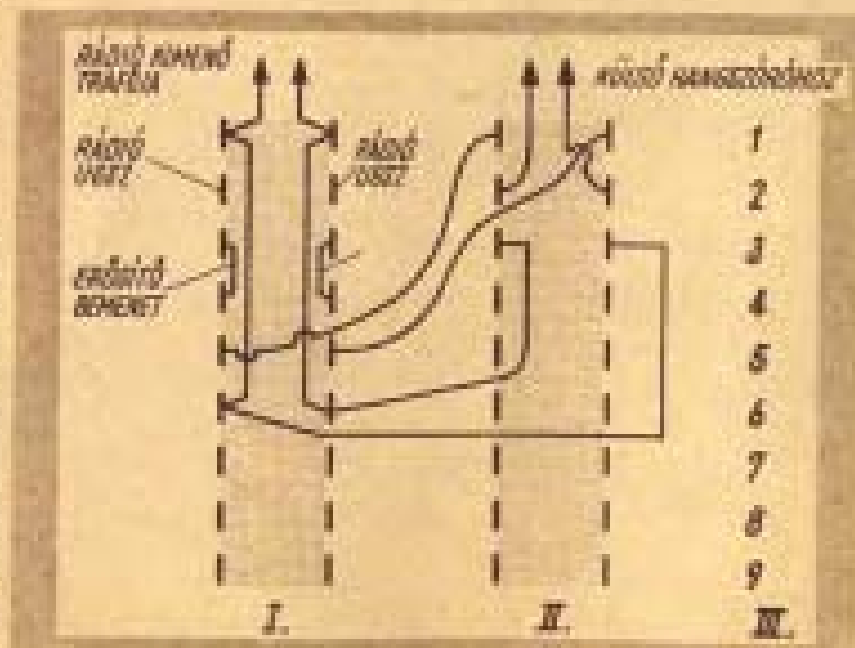
A LEGERŐSEBBI

szükséges alkatrész egy 2x5 érintkezős kapcsoló. Mivelhogy ilyet sem kapni, sem készíteni nem igen lehet, erre a célra három nyomógombos hullámváltót használha-

tunk. Kis dobozba szerelve helyezzük a rádiókészülék tetejére. Szükséges, hogy a hullámváltó szilárdan álljon, de hogy a rádiókészülék dobozát se kelljen átfúrni, a dobozának készletünk hátlapot és egy lombfűrészszelettel erősítsük a készülék tetejére. A doboz aljára habzsivacsot rugasszunk, hogy ne kerüljön össze annak tetejét.

Ezután a külső, második hangszórót helyezzük el a második „állomást” befogadó helyiségben. Ha lehetséges, összekötőként árnyékoló huzalt használjunk, hogy a huzal a hangszóró mikrofonként használatakor se vegye fel a zavaró hullámokat.

A hullámváltó egyik gombjának rögzítő fülét (amely a gombot lenyomva rögzíti) hajlítjuk felre, ezáltal — ha ezt a gombot lenyomjuk — a másik kettő felugrik. Ha a nyomógombok nincsenek lenyomva,

érintkeznek az 1—2., 4—5., 7—8. érintkező, lenyomva pedig a 3—3., 5—6., 8—9. érintkezők. (A tranzistoros erősítő táplálásához szükséges szelvélyelemet külön kapcsolóval kapcsoljuk ki és be.) A hullámváltó érintkezőit az ábra szerint kössük be.

A rádió hangszórójához menő két vezetékkel fúrasszuk le. Ez kerül a hullámváltó 1-es csatló 1. érintkezőpárjához. A 2-hoz kötjük a rádió hangszóróját. A 3—4. egymással legyen összekötve, azókers kerülnek az erősítő lemezek. Az 5. átvezet a II. nyomógomb 1. érintkező párjához. A 6. az 1.-vel és a II. sz. nyomógomb 2. érintkezőjével van összekötve. A külső hangszóró pedig a II. sz. nyomógomb 2. érintkezőpárjához van kötve.

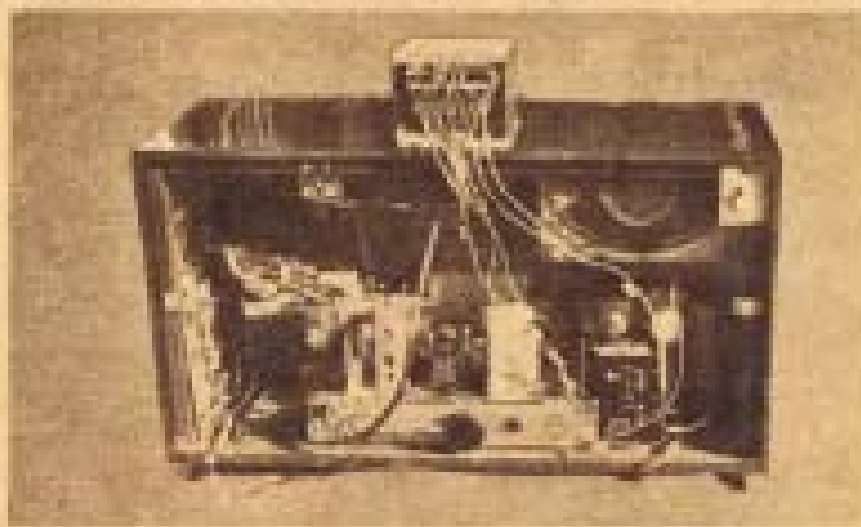
AZ ÜZEMHELYEZÉS

A következőképpen történik: a rádió „Pu” jelzésű nyomógombját lenyomjuk. A rádió tetejére szerelt hullámváltó melletti kapcsolót bekapcsoljuk. Ezzel a tranzistoros erősítő áramot kap. Az erősítő kimenetét a rádió hátulján levő Pu-hüvelyhez csatlakoztatjuk. Most a külső hangszóró mikrofonként működik, halljuk a rádióból az általa felvett hangot. Az 1. sz. nyomógombot lenyomva a rádió hangszórója kapcsolódik az erősítő bemenetére, a külső hangszóró pedig a rádió kimenetére. Az általunk mondott művelet a rádió hang-

szórója felveszi, s az a külső hangszóróban hallatszik. Ezután benyomjuk a III. sz. nyomógombot, erre az 1. sz. felugrik. Ekkor ismét a külső hangszóró által felvett hangot halljuk.

Ha a rádió rendes üzemiében a II. sz. nyomógombot lenyomjuk, úgy a külső hangszóró is be-

tűvbeszélgetésen vagy műsortovábbításán kívül is sok mindenre fel lehet használni telefonunkat. Így pl. alvó kisgyermek megfigyelésére, ha a szülők a másik helyiségben tartózkodnak. Ekkor az 1. sz. nyomógombot nyomjuk le, és ha a kicsi felébred, felsír, a sírás fi-

kapcsolódik és mind a kettő közvetíti a rádión vett műsort.

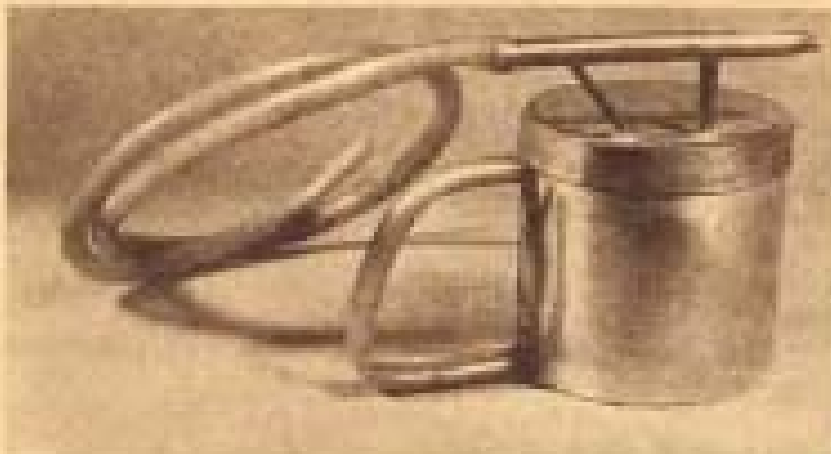
A berendezésen egyidejűleg tehát csak vagy „oda” vagy „vissza” lehet beszélgetést folytatni.

gyelmestetőleg hangzik fel a külső hangszóróban.

150 forintos utalvány-nyal jutalmazotti ötlet.

SZÁNTÓ MIKE
Hírvetértely

MINI- festékszóró

Járművek, modellek (és egyéb tárgyak) festése sokkal szebb, gyorsabb, ha festékszóróval dolgozunk. Az esetlel felvitt festék csúkos, egyenetlen felületű lesz, a vele munkát és anyagot takaríthatunk meg. Igaz, hogy a festékszóráshoz „pisztolyra”, légtartályra és kompresszorra lenne szükség, de a házkörüli, kisebb munkáknál mindez elhagyható, a festés egyszerű festékszóróval is elvégezhető. Az ötletet 100.— Ft-os utalvánnyal díjazták.

A kész festékszóróhoz csak néhány körülmény szükséges: egy üvegtartály, amelyből készült a külső rész, valamint egy konzervdoboz, vagy kevés hűtőgél, és szükség van a kompresszort helyettesítő egy kerékpárpumpa, melyet hálós segítségével a tábla fogva lehet rögzíteni.

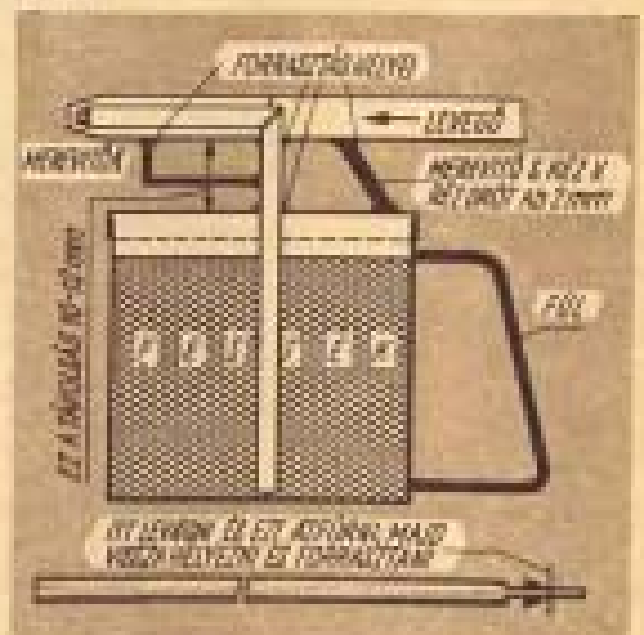
A gyöngyös kb. 1 mm vastag sárgarépa beütésével a külső részt fogóval körkörösre, a vékony részt vágjuk le. A megmaradt csuklót 1 mm-es tűréssel körkörösre, a csövet denaturált szeszes mártott vattával tisztítsuk ki, majd a csuklót nyomjuk vissza eredeti helyére és forrasztunk be. Ezután a külső részt hűtőgéllel körkörösre vágjuk ketté — a külső végétől kb. 15–20 mm-re — a a vékony csövet (betéti) helyezzük bele úgy, hogy vége kb. 1 mm-rel beljebb álljon. Ezt követően a vékonyabb csövet — a vastagabb rész vágásánál — szintén ketté vágjuk, 45°-ra kereszteljük és óvatosan összeragasztjuk. Először azonban a külső csőbe fesszéljük rész oda, ahol a vékony cső kitép és csatlakozik a tartályhoz. Amikor a két külső csövet szorosan összeragasztottuk — vigyázzunk, nehogy sok meleget adjunk, mert a belső cső megláthat, —

körkörösre a tartály fedelét, helyezzük rá az elkészített szórócsövet, a szórócsövet a tartályhoz a tartály fedeléhez. A csövet a tartály fenekétől kb. 12 mm-re legyen. Még hajlítsunk kis lemez fűlécet, húzzunk rá pvc-csövet, a forrasztunk a tartály oldalához. Biztonság kedvéért a szórót ki lehet merésztetni, nehogy leérjen. A tartály körülbelül méretei: átmérője 15–20 mm, hossza 50–70 mm.

A szóróval úgy dolgozunk, hogy a kerékpárpumpa mentes csatlakozójára ráhúzzuk a pvc csövet, a megfelelően hígított festéket betöltjük a tartályba. Pumpa híján szájjal rajta is működik a szóró. Ha négyes felületet akarunk, a szórót 15–20 cm-re tartunk a tárgytól, majd felülethez 15–20 cm legyen a távolság. A munka befejeztével a szórót hálósával jól mossuk ki.

WEIGL ISTVÁN

HAJÓMODELLEZŐK FIGYELEM! Megérkezett, a már kapható is az Ezermester Boltokban ISA-13-as japán gyártmányú Irónisztor. A 20 MHz-ig reagó, 80 mW-os, ellenőrzendő sávszélességű tranzisztor ára 18,90 Ft. A rádió távirányításhoz szükséges fontos alkatrészek — a jelzőlámpa — szintén van már a Boltokban. A 1 V, 45 ohmos jelzőlámpa ára 13,— Ft, a 4,5 V-os, 80 ohmosé szintén 13,— Ft, a 6 V 100 ohmosé 40,80 Ft, míg a 12 V-os, 100 ohmos 41,— Ft-ba kerül. Hajómodellek hajtásához, kormányberendezésük működítéséhez szervó-elektromotorok vásárolhatók, 1 V, 4,5 V, 6 V, 9 V, és 12 V-os változatban. Áruk egyszerűen 11,— Ft.

Feltehetően sokak gondját megoldja a Boltokban kapható, 3,06 mm átmérőjű zománccsigaszórási rútkészlet. Elsősorban az elektromos gépek készítésének ajánlják, mert a húsalakítás a hangszedő tekercsek elhelyezéséhez.

A faszékvesz hirtelen sok barkácsot is a fogósi munkájában. Most már az is van a Boltokban, SIEMENS S77E, Sifferű BK11 típusú, 10x7 mm-es méretben, páruként 11,— Ft-ért.

Olcsó rádiót kaphatnak az autótulajdonosok is! A TR 44 típusú rádió 1200,— Ft-ba kerül (antenna és hangszóró nélkül), a egyaránt működik 6 és 12 V-ról.

Már a rétegett lemez sem hiába keresik a fővel dolgozó barkácsok. Valamennyi Ezermester Boltban, többféle méretben kapható.

A 18. sz. Ezermester Bolt (Bp. V., József Attila u. 16.) járóban is új, speciális elektronikus alkatrészeket hoz a piacra. E havi ajánlatuk a különleges, máshol sem kapható anyagok közül:

Konverzió, hosszú élettartamú elektron csövek, 6X8CC, 6P88, 6X8CC, 6P88, 6M1, 6AL, 6P88, 6CM, 6D0 CC, 6B86, 6CL8, 6DCC, 6CC88, 6H8, Siemens, Valvo, Telefunken, RSD, Philips és RCA gyártmányúak.

Nyáron is újdonságok AZ EZERMESTER BOLTOKBAN

nyúak, 20,—, ill. 16,— Ft-os árban.

Zenés, szimulációs totemplérek 6M1P8, 6M1P8 100, 6M1P8100, 211P830, de-ribonként 144,—, ill. 250,— Ft-ért.

„Original Presler” gyártmányú, nagymerevűségű gáz- és vákuum-fotocellák (200 mA/lumen, vörös) 50,— Ft-ért.

M3-17 típusú, 1 GHz-s magnetronok 30,— Ft-ért.

1-5 kV-os, 20-1000 pF-os keramikus kondenzátorok

fove-hengertőhöz, rádió adóberendezéshez).

Higanygás germium levegőtlenítő lámpák 20 A/0 kapacitású, 1,5 V kapacitáskapacitású, ezüst-cink akkumulátor 50,— Ft-ért.

Házi telefon építéshez kényesítő 134,—, berregő 10,— Ft-ért.

A tranzistoros, TR8 típusú, 1200,— Ft-ba kerülő autórádió a 18. sz. Boltban is kapható. Kívánságra az egyes darabokat kipróbálják!

FIGYELEM! FIGYELEM! Csak barkácsok részére!

Az EME-Bolt vállalja a sokféle anyag és készlet árúállítását, így is segíti a barkácsok, amatőrök igényeinek kielégítését. A Bp., V., József Attila u. 16. sz. alatti Ezermester Boltban „csere-börse” hirdetőtáblát állítottak fel, amelyen bárki díjmentesen közértesítheti, hogy milyen felesleges barkácsanyag van, a melyet szeretne helyretni.

Fénypontkioltó

A tv-készülék kikapcsolása egyszerűbbé válik és megkímélhetjük képernyőnket a fénypont-beégéstől, ha a cikkben leírtakat fénykioltó kapcsolást alkalmazunk.

Anyagmennyiség: 1 db 4,25 Watos 100 kohmus ellenállás és 1 db 10 nF-os elektrolitikus kondenzátor. (Összköltség kb. 15,- Ft.)

FÉNYPONTKIOLTÁS

A régebbi típusú Orion tv-készülékeknel (AT-401, -402, -403-1) a készülék kikapcsolása előtt a fényerőszabályozó potenciómétert a legnagyobb fényerőre kell állítani, hogy a fénycső káros fénykoncentrációt (beégést) elkerüljön. A VT-2548 - a kikapcsolás meggyorsítása miatt - a tv-készülékek kikapcsolóját a fényerőszabályozó potencióméterrel egybe építik. Ezáltal a tv kikapcsolásakor a fényerő maximálisan a mivel a képernyő elleni kondenzátor a fényerő szabályozó egyidejűleg a fényerő potencióméterrel együtt nem kikapcsol.

A nagyfeszültségű egyenáramú (DY-80, EY-80) mindeket csatlakoztatás helyett a sok érintkezési ponttal megtervezett, az újabb

kon. készített tv-készülékeknel a konstruktőrök már olyan elektronos megoldásokat alkalmaznak, amelyek függetlenek a fényerő szabályozó potencióméter állásától. E készülékek kikapcsolásakor egy rögzített gyorsan működő, legfeljebb alku képernyővédős (szűrő) jött a képernyő gyorsított kioltását.

Az 1. ábra könnyen elkészíthető fénykioltó-kapcsolást mutat. E kapcsolás egyszerűsége ellenére, még a legkisebb fényerőnél is nagy biztonsággal megakadályozza a fénypont kialakulását. Ennek elektronos magyarázata, hogy a 10 nF-os kondenzátor a képernyőre, ráadásul a pozitív feszültséget addig biztosítja, míg az állító generátor kikapcsolja teljesen ki nem áll.

A FÉNYKIOLTÓ ELKÉSZÍTÉSE, SZERKELETE

Az Orion AT-401 és az AT-360 típusú tv-készülékek (rajzos) nagyon sok változatban készítették el. Az automatizálás felhagyásával ezeket Tosa 401/322 és Duna 401/322 néven hozták forgalomba De min az első szerelésnél, az a következőkkel. — típusoknál

belül is — nagyon sok elrendezési változtatás található. A fénykioltó elkészítése mindezek ellenére is könnyű.

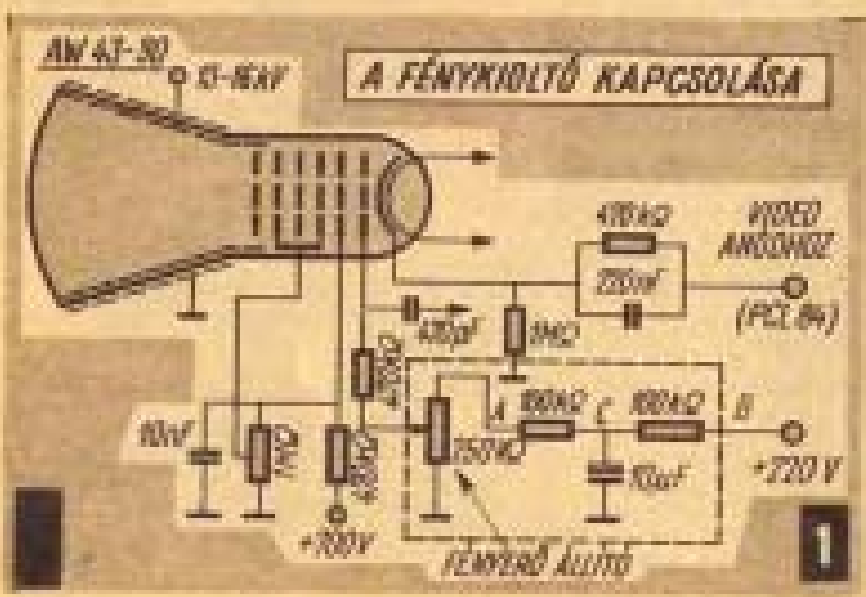
Mielőtt a szerelés megkezdődik, a tv-készülékkel teljesen áramtalanítani kell! (A hálózati csatlakozás dugóját ki kell húzni.)

A tv-készülékünket ezután a hangszóró tróli részével oldalra fordítjuk és a fedőlapot annak aljáról elhúzzuk. Ebben a helyzetben a hűvelőtárcsák baloldali csatlakozásai a fényerő — feletti a kontrast, — és a hangszórószabályozó potenciómérők helyeckednek.

A fénykioltó elkészítés a fényerőszabályozó potencióméter jelenlegi beállításának megváltoztatásával történik. A fényerőszabályozó gyári beütése a 2. és 3. ábrán látható. A fénykioltó kapcsolót a 1. ábra szemlélteti.

Az 1. ábrán a potencióméter pozitív kivétel a PL-28 250 g. rácsához, illetve a 25 kohmos ellenálláshoz van kötés. A 2. ábrán már a gyár által módosított beütést láthatjuk, amely egy 250 kohmos ellenállással keresztül csatlakozik a 250 V-os feszültség pozitív pótlához.

A fényerő potencióméter körébe és tüdőt közvetlen mindeket kapcsolásunkal változtat. A két kapcsolás

bekötésének különbségét csak gyakorlás, műszerrel rendelkező amatőrök tudják megállapítani. Eppen ezért, hogy kisebb szakértelemmel is elkészíthető legyen — a legegyszerűbb megoldást választottuk, melynek elkészítéssel sorrendje a következő:

1. Csipjük le a fényerőszabályozó potméter alsó, pozitív kivezetésén levő huzalát és a végén szigeteljük le.

2. Készítünk két 100 kohmos ellenállásból soros kapcsolást (1. ábra). Ezeket kb. 40 mm hosszú PVC-csőbe helyezünk úgy, hogy az összekötővezeték ellenállások végei kb. 20 cm hosszán szigeteltek legyenek (4. ábra).

3. A sorbakötött két 100 kohmos ellenállás egyik végén (mindogy melyikét) a potméter pozitív kivezetéséhez, a másikat a legközelebbi és legkisebb elektrolitikus kondenzátorhoz kötjük, (ferrasztjuk).

4. Ezután a 10 μ F-os kondenzátor bekötése követke-

zik. Ennek felszerelése azonban némi gondot okoz, éppen a sokféle gyártás elrendezése miatt. Legjobb, ha az 1. ábra szerinti kondenzátor tartós készletünk, amire a 10 μ F-os kondenzátort felszerelve, azt a szerelési utasítják.

Másik megoldásként a kondenzátort szétbontjuk a fényerő és a kontrollszabályozó potméterek közti hossz-helyzetben is úgy, hogy azt a potméterek tartó paneljéhez rögzítjük, kb. 1 mm-es rézhuzalal, (amit előzőleg áthuzunk azon).

5. Ha a 10 μ F-os kondenzátort felszereltük, annak pozitív kivezetéséhez a két 100 kohmos ellenállás középkivezetését hozzá ferrasztjuk.

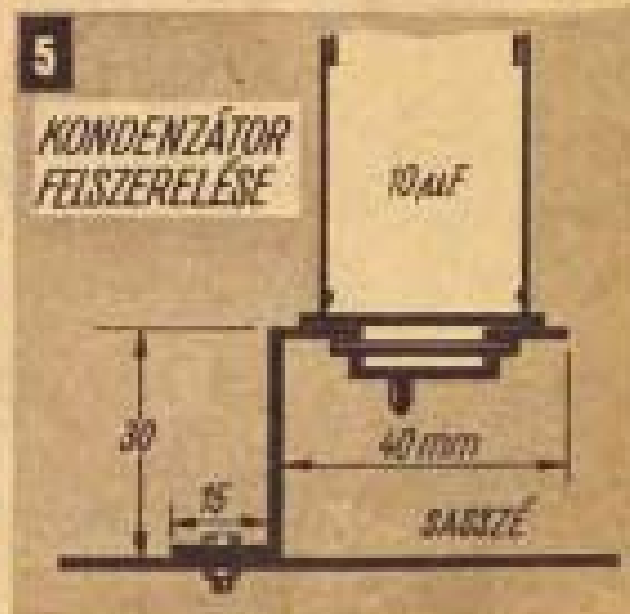
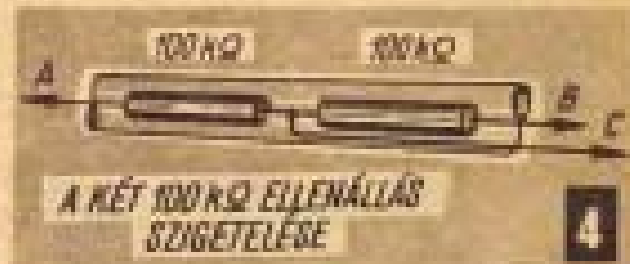
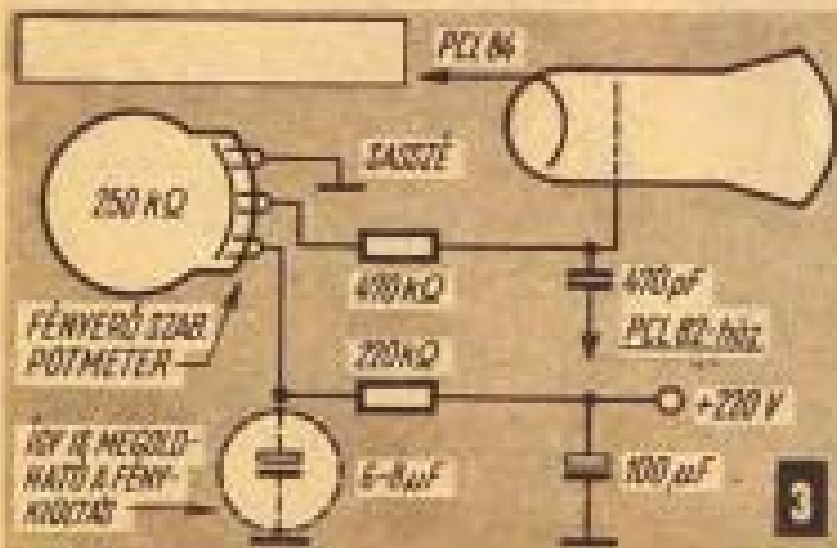
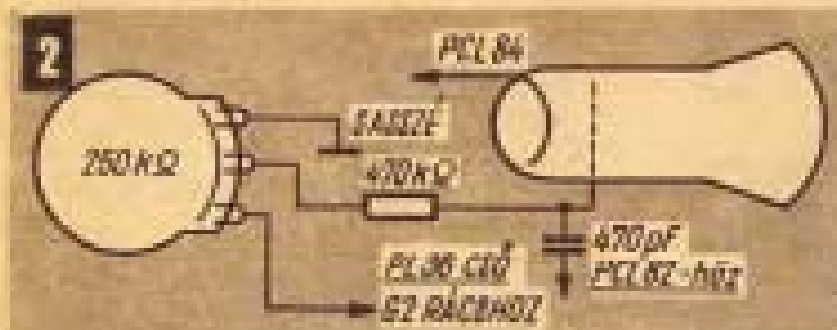
SZERELÉSI TANÁCSOK

Azonál a könnyűkesknél, amelyekben a 200 kohmos ellenállás megtalálható (1. ábra) elégendő, ha annak középkivezetés felőli végére egy 0-1 μ F-os elektrolitikus kondenzátort kaposo-

unk. Az általunk írt kapcsoláshoz szükséges 10 μ F-os elektrolitikus kondenzátort az Eszterházy boltokban beszerezhető (a 100 V-os 11,25 Ft-os árban) 8 μ F-os áram kapható. Aki ilyenrel rendelkezik az a kapcsolást a 2. ábra szerinti is elkészítheti. Természetesen ebben az esetben a kondenzátort is szükséges, amit a rajz szaggatott vonallal jelez. A potméter pozitív végét, leghatékonyabban a 200 ohmos huzalellenállás után kössük. Képzesebb amatőrök a potméter pozitív kivezetését nem rögzítik le, hanem megkeresik annak bekötését, és csak a feleslegesé vált vezetékét távolítják el.

Ha munkánkát sikeresen végeztük, (mint a kép is mutatja) akár egy gyermek is kezébe a tv-kapcsolóba, próbaképpen kikapcsolás előtt állítsuk szét a képet és csak azután kapcsoljuk ki. Kikapcsoláskor tegye alá a (szaggatott) fényzsigorodást kell észlelnünk.

SZELIG GYULA

KAGYLÓFOTEL BETONVASBÓL

Ha megfelelő anyagból készítik a kagylófotelét, az nemcsak mutatós, — de nagyon kényelmes is lesz. A képeinken és ábráinkon bemutatott modern ülőbtor elős anyagból, egyszerű eszköztárral kevés munkával házilag is elkészíthető. Nemcsak a lakást díszíti, de a kertben is „helytálló”, hiszen anyaga érzéketlen esőre-napfényre, hűvösre-melegre.

Anyagként a fotelhez kb. 5 méter hosszú, 12 mm-es köncel és a műanyag botokban beszerezhető, kb. 30 méter hosszú, 5 mm külső átmérőjű, színes pvc-zsinór, vagy lágú cső szükséges.

A VÁZHOZ köncelből egy 70, illetve 45 cm átmérőjű karikát készítsünk. A nagyobbat kissé nyomjuk össze ellipszissé úgy, hogy nagytengelye 74 cm, kistengelye 68 cm legyen. A lábakat két 40 cm-es és egy 70 cm-es, egyenes körcelű rúd alkotja. Az alsó és felső karika kerületét osszuk három részre és a lábakat beegesszük az osztásokba. A lábak az alsó karikán nyúljanak 2 cm-rel alábbra, hogy így a pvc-bevonatot a talajtól eltávolítva, kissé megemelve az idővel bekopástól megóvják. Célszerű az alsó karika előre nező íve alá kis, 2 cm magas pótlóbacskát is beegeszteni, hogy a fotel stabilitása növekedjék. Az előkészült vázra tessük be a bevonathoz használt pvc-zsinórt színéhez harmónikusan illő színűre „Univerzális”-t fekete szíre, mert illik a sárga, piros, fehér, vagy világosbarna színű forgathoz is. (B-ábra és C-kép.)

A BEFONÁS előkészítéseként erősítsük a lábához 3 mm-es horganyzott huzallal, az ábrán megadott helyre és magasságra egy 8 cm átmérőjű, 1 cm vastag és 1 cm magas, legömbölyített élű acélgyűrűt. Az ábrán a zsinór befűzésekor, majd a használatban, helyén rögzíti a karikát.

A befűzéssel célszerű a fotel vázának legmagasabb pontjából indulni, majd a zsinórt a gyűrűn keresztül az alsó karikához vezetve ott kétszer rátekereni úgy, hogy a rátekeréssel kb. 4 cm-t haladjunk oldalvást, majd a gyűrűn átfürve ismét a felső karikán folytatásuk a kétszeri rátekerést. A befűzés végétével a kezdő és végző zsinórvégeket dolgozzuk össze. A munka során a zsinórt mindig kissé feszésre húzva tartjuk (D-kép).

A fotel használatakor célszerű az ember teste és a pvc-zsinórszal közt kis, kereszt-párnészkát helyezni. Az terheléscsökkentőként óvja a zsinórszalot s az ülés is kényelmesebb így a fotelben (A-kép).

D

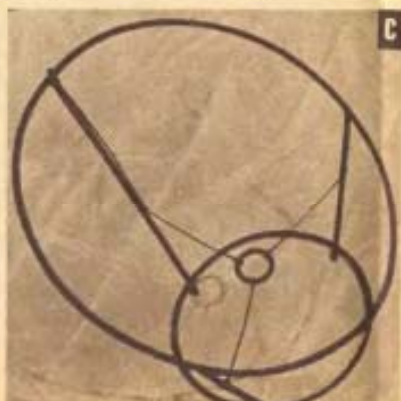
A. Használatban a kagylófotel

B. A fotel méretei

C. Betonvasból készült a váz

D. A fonat fűzése

E. és F. A kész fotel előlrol, ill. oldalrol

C

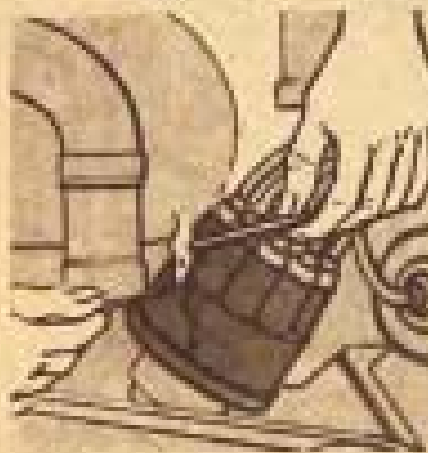
F

E

ÚTRA TÁBORBA KEMPINGBE

Elosztó gyorsjavítás

Hosszú útra nemegyszer előfordul: megroped a gyújtáselosztó háza. Ha autójavító nincs is a közelben, olyan hívtat bizonyára akad, akinek egy darab pezsérviaszt kárbe-tűnt. (Pl. postán, tanká-tásán). Az óvatosan felme-lyített elosztófej fölé tart-uk a viaszt, majd gyertya lángjában megolvasztva csopogtassuk a repedés he-lyére. Ha hazáig nem is, de a legközelebbi javító műhelyig biztosan kitart.

ECSET HELYETT „Csendes” bak molnár-evezéshez

A csónak, az autó, a tá-bori bútor sérült festésé-nek kijavításához nagy-szerűen megfelel egy ru-ducspesz szájába fogott nemesdarabka. Előnye még, hogy ha kész a munka, egyszerűen szem-ébe dobható az elhasznált file.

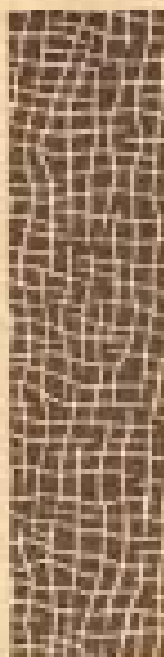

Alloíván a horgász leg-nyereséesebben molnár-eve-zéssel közelíthet a zakk-mány tész. Így egyik, sza-hadon maradt keze a hor-gászbotot is markolhatja. De az óvatos halak még a molnár-evező boton kop-pantástól is elriadnak. Megoldható ez, ha a boton deszka helyett elhasznált autó-, vagy traktor gumí-köpeny egy darabjából készí-tjük. Azon igazán csend-ben fordulhat, monoghat az evező.

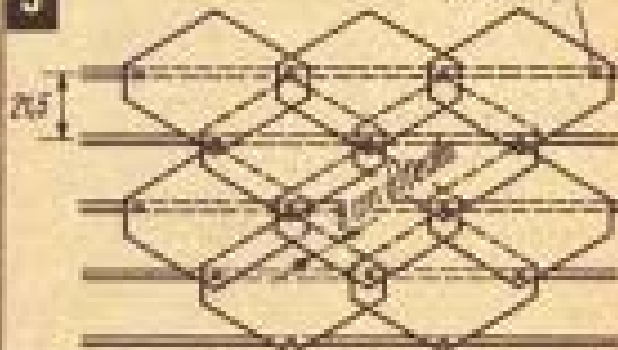
sokat is el kell végezteni, különben a védelem hamarosan törlőcsomó, ki-lyukod. Az egyes csatorna-szakaszok összeszerelésénél, feladogatásánál segídkez-hetnek a bádogos mester-nek. Ügyeljünk arra, hogy a csatorna kúlsó ele 1 cm-rel lejjebb legyen a belső-nél, hosszirányban a lefo-lyók fele lejtson a csatorna. A tartóvasak nyelvéit ne sűrítselek rá a csatornára, nehogy a hűtőgázok a cso-terna gyűrűségei eredményezze.

Végül ne feledjük: csak akkor lehet az épület, ha az I-re nem akárhogy, de pontosan, helyesen kerül a pont.

— BMO —

5

100 db pala
súlya 125 kg
(mért: 40x40 cm)

ADMUSZLAP

IZAPÁNYLAP

A legegyszerűbb sörnyítő

egy keményfa rúdba ütött, majd a túlsó oldalán elgietelt, lelaposított szeg. Csúján az a fontos, hogy feje ne legyen túlságosan kis méretű. Ha beukasztottuk, a rúd lenyomásával könnyedén nyitható a szörpös, vagy sövös palack.

Hátizsák helyett: HÁTIZSÁKHORDÓ

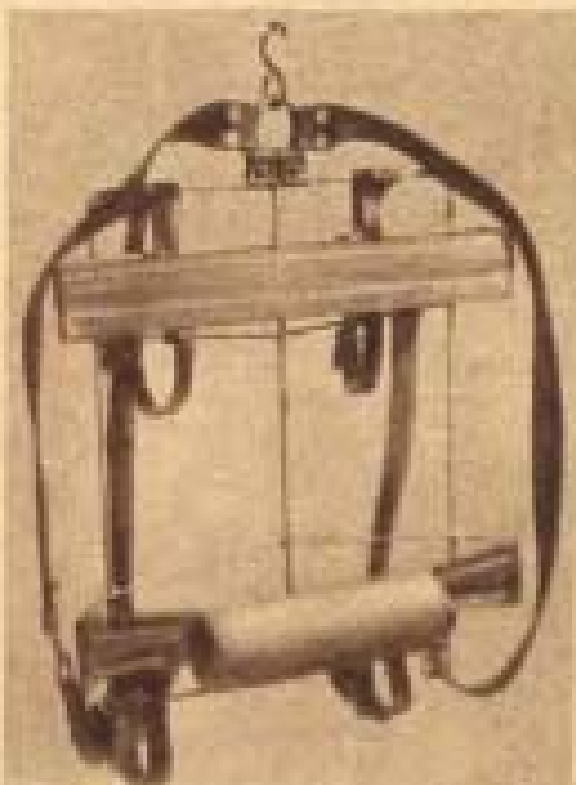
Turisták, kirándulók számára készíthető ez a kényelmes keret, mely kiküszöböli a hátizsák hátrányait.

Anyaga 6 mm átmérőjű rúdacél. A kereszteléseket hegesztettek. Rozsdátlanítás után kályhaecsettel befestjük és vízműtő lakkal átkerjük. A szíjjazat egy részét a hátizsákról lezereit hordszíjak alkotják. Ezeket szíjpóntokkal erősítjük helyükre. A hordott holmikat erős anyagból készített zsákokba csomagoljuk, célszerű csoportosításban. A zsákokat csatos szíjakkal vagy hevederekkel erősítjük fel a keretre, a szokásos képen látható módon, fixen szereljük helyükre.

A keret két széles hevederrel támaszkodik a hátra. A hevedereket hordó négy nyálványát a keret síkjából kihajlítottuk. Ezzel elértük, hogy a zsákok nem fekszenek a hátra, hanem attól a kihajlítás mértékétől függően elállnak 4—6 cm-re. Hátunk tehát nem fog megízszadni. A derekunkhoz kerülő hevederre laticelből, műanyag-habból készülő párnácskát is varrhatunk.

A hordszíjat összehajló acélkarikára S-kampót szereljük. Ennek segítségével a felmálházalt keretet könnyen, bárhová felakaszthatjuk, nem fog piszkolódni és kevesebb helyet igényel. Az elkészített darab mérete: 26x40 cm, a kihajló részek hossza 8 cm, a keret súlya szíjak nélkül kb 40 dkg.

AGOSTAY BELA

Az **EM**
BEMUTATJA:

a TRANSZFORMÁTORT

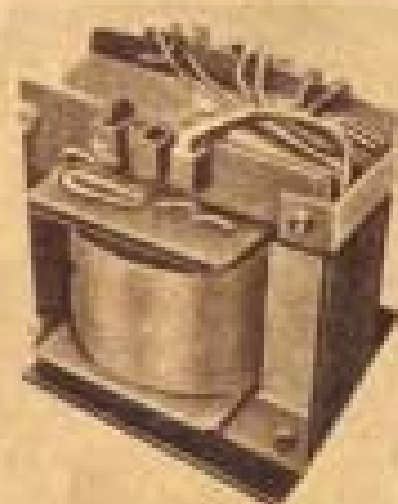
A transzformátor bemutatását azórt tartjuk szükségesnek, mert sok olvasónk fordul transzformátorral kapcsolatos kérdésekkel szerkesztőségünkhez. A kérdések tartalma mutatja, hogy sokan nincsenek tisztában az alapelvekkel. Azoknak, akiket a témakör a rövid ismeretlenség részleteiben érdekel, a különböző transzformátorral foglalkozó, a a Műszaki-, illetve a Tárcaes Képváltozóval megjelent szakkönyveket ajánljuk.

A transzformátor az elektromágneses indukció elvét hasznosító áramátalakító berendezés, melyben egy tekercsbe vezetett váltakozó áram által előidézett váltakozó mágneses tér egy másik tekercsben szintén váltakozó áramot indukál (1. ábra). A két tekercsben folyó váltakozó áram periódusa (frekvenciája) azonos. A váltakozó mágneses térrel előidézett tekercset primertekercsnek, azt a tekercset pedig, melyben a váltakozó mágneses tér indukál feszültséget (áramot), szekundertekercsnek nevezzük. A transzformátor fő feladatjának tekintet a következők:

1. FESZÜLTSEG ÁTALAKÍTÁS

A transzformátor tekercsén (tekercsén) felépő

feszültségnek nagyságán arányos a tekercsnek menetszámával. Tehát ha a primer és szekundertekercsek menetszáma azonos, a primer és szekunder feszültségek nagysága is azonos (ún. leválasztó transzformátor esete). Ha a primer és szekundertekercsnek menetszáma különböző, a szekunder tekercsben a menetszámok arányának megfelelően a primertől eltérő, nagyobb, vagy kisebb feszültség vehető le. Természetesen a primertekercsbe be-

vezetést és a szekundertekercsben keletkező feszültséget a szekundertekercs felvételére levonása után — egyforma; tehát ha a szekunder feszültség nagyobb, akkor a szekunder áramerősség megfelelően kisebb, és fordítva.

2. VÁLTAKOZÓ ÁRAMÚ HÁLÓZATOK GALVÁNIKUS KÜLÖNVÁLASZTÁSA

A primer és szekunder tekercsnek indokolt nincs szükség olyan összeköttetésre (de lehetne is pl. autotranszformátor) ezért a transzformátor segítségével váltakozó áramú teljesí-

mény vehető le anélkül, hogy a primer és szekunder oldal között galvanikus kapcsolat lenne.

3. TERHELŐELLENÁLLÁS ILLESZTÉSE GENERÁTORHOZ

A transzformátor szekunder tekercsére kapcsolt ellenállás a primer és szekunder menetszámok arányának megfelelően négyzetesen módosulva jelenik meg a primertekercsben. Pl. ha a transzformátor szekunder tekercsének menetszáma a primer menetszám egyharmada, a szekunder oldalra kapcsolt 18 ohmos ellenállás ugyanolyan módon terhel a primer tekercset, mintha arra közvetlenül 1800 ohm, azaz 1000 ohmot kapcsoltunk volna.

4. A TRANSZFORMÁTOR MÉRTEKÉSENEI.

első lépés az átviteli teljesítmény meghatározása a szekunder oldalon (2. ábra), ezt követi a transzformátor magnitudinák megválasztása. Ez rendszerint táblázatból történik. A táblázatokban M , K/I , U/I stb. típusú vastagok (3. ábra) mechanikus méreteit, abszolút keresztmetszetét, vastag-kör keresztmetszetét, és az átviteli teljesítmény értékeit szokás feltüntetni.

A váltókenti menetszám meghatározása leggyakrabban szintén táblázatokból, vagy az alábbi gyakorlati összefüggések alapján történik:

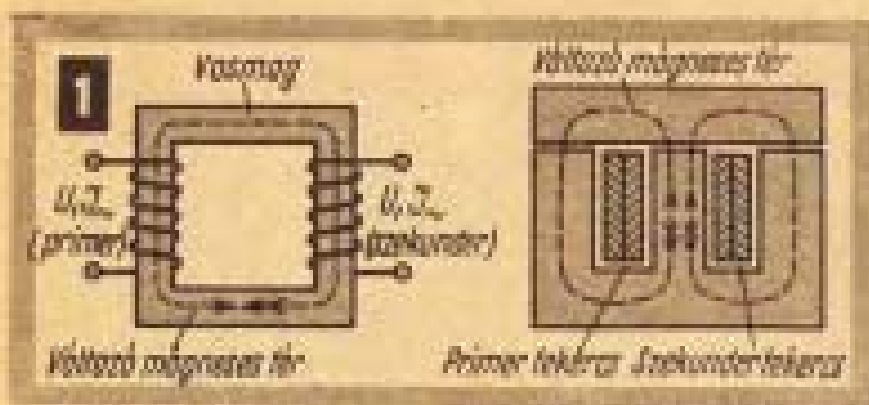
$$n \text{ váltókenti} = \frac{U}{Q}$$

mmet/vált

$$n \text{ váltókenti} = \frac{M}{Q}$$

mmet/vált

Az előbbi összefüggés a primer, az utóbbi a se-

kunder voltánszintje menetszám meghatározására szolgál. A két feszültség számításában látni az eltérést (28, illetve 40) a primer és szekunder közötti veszteségek becsimlása miatt szükséges. A q értéke egyenként táblázatból olvasható vasmagtervezésművel.

A voltánszintje menetszám

A fenti adatok birtokában ellenőrizni kell a tekercselés helyzettségét, figyelembevéve a sorozkötés és az izolációt.

ELKÉSZÍTÉS

A mérés után az elkészítés — tehát tekercselés és izolálás, leigaz-

ításról csak a kialakítás részéről módja, de különleges esetekben (pl. a föld-potencialhoz való kapcsolás) is befolyásolja, illetőleg meghatározza.

A transzformátorok egyik különleges fajtája a beosztótranszformátor, amelyben a primer és szekunder tekercsek közötti csatlakozás helyén a terheléssel erősen eső jellegű áramfeszültség-karakterisztika miatt) az ilyen elrendezést ellenirányba tekercseléssel menetekkel, vagy nagy légréteggel, esetleg mindegyik együttes alkalmazásával szokták beállítani.

A transzformátort készítő olvasóknak ajánljuk a következő táblázatokat is tartalmazó szakkönyvet!

mak ismeretében a primeren, illetőleg szekunderen szükséges feszültség-értékekkel (volt-hossz) való sorozás után adódik a tekercsek menetszáma.

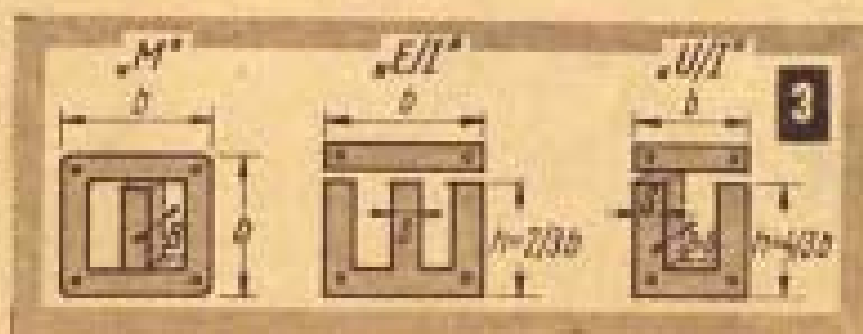
A huzathérvénymentesítők megválasztása a következő: Az egyes huzadokra megengedhető áramfűrűség-értékek mellett átvihető áramerősségekét rendszerint táblázatokban szokták feltüntetni. Általános szempont, hogy a belső (alsó) tekercsekkel megengedhető áramfűrűség kisebb (rossz hűtés miatt), a külső — jobban hűlt — tekercsekben nagyobb lehet. A gyakorlati értékek 1–1 A/mm² közötti változnak.

sok kivételnek áll. — a fent-
adott rendszerint a legelső a primertekercs, bár ez nem törvény. Pl. a hálszati transzformátoroknál rendszerint a primertekercs az alsó, lép-kimelő transzformátoroknál viszont a szekunder. A tekercsek alsó-felső elrendezését leg-

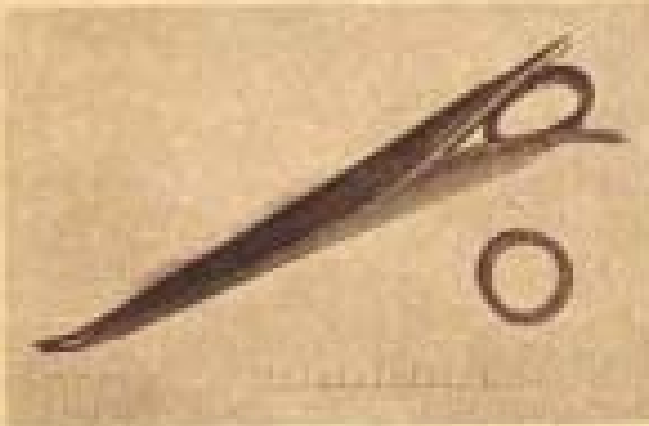
Magyar BÉA. RÁDIÓ-AMATŐRÖK SZERKÖNYVE. Műszaki Könyvkiadó, 50.— FT

Gimesy: KIS TRANSZFORMÁTOROK KÉSZÍTÉSE. Tanszéki Könyvkiadó, 1.— FT

G-1

Fotócsipesz-rugó
gumiból

A műanyag fotócsipeszek fémrugói — a tapasztalat szerint — viszonylag rövid életűek. Az elhárít vagy a korrózió által károsított fémrugó helyett gumirugó használható.

Lehetőleg vékony- vagy fonálbetétes tömítőgumiból vágjunk éles késsel a csipesz szárainak megfelelő szélességű gyűrűt. A fémrugó eltávolítása után a gumigyűrűt horgászszelénnyel két helyen — a csipesz tengelyéhez és alsó szárához — kötözzük a csipesz szárai közé. Ezeket használható ugyanazon gyűrű. Ha két-három pontonként felállítjuk a kötést, a a gyűrűt kissé tovább fordítva újból készíthetjük.

Vigyázzunk arra, hogy a gyűrűt ne húzzuk be túlságosan a szárai közé, mert ez akadályozza a csipesz kinyitását. Illetve szárainak összenyomását.

PÁLFAY EVA — Pécs

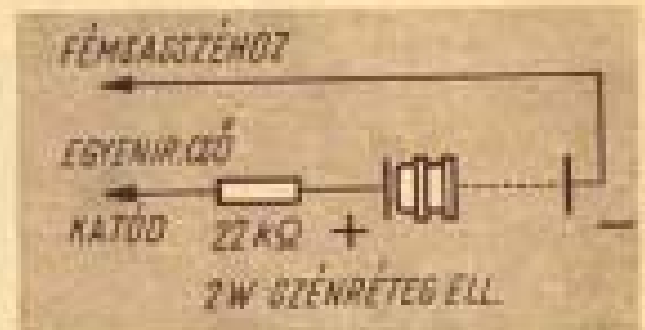
Akkutöltés — töltő nélkül

A BM típusú gombakkumulátorhoz egyszerű, igénytelen töltőberendezést készíthetünk. A berendezés lényege, hogy a hálózati rádiókérvillék anódpólus részét használjuk fel tápegységül. A kettőtől megfelelő polaritást kell a készülékhez biztosítani; a szűz negatív véget a rádiókérvillék fém alvécáshoz, a pozitív véget pedig a hálózati egyenirányító oszlop katódjára kötöttem. Ezek a csatlakozások a pirosfényt jelölhetők, kb. 10 mA áramú áramot kaptak.

Ezzel a megoldással 1—10 db gombakkumulátor tölthető, közép állandó 10 mA-rei. Arra azonban figyelni kell, hogy az akkuk teljesen azonos állapotban legyenek, mert ha valamelyik rossz vagy gyengébb, a jók is károsulhatnak. Az elkészítéshez mindössze 1 db ellenállás, valamint vezeték szükséges, s némi jártasság a rádiótechnikában. Az akkumulátorok töltési ideje kb. 8 óra.

Az Elektromester boltokban 1.— Ft-ért kapható BM-es akkumulátor közül egyes da-

rárok azért nem használhatók, mert szakszettek. Ezen egy segítsémem, hogy az akkukkal a negatív rész felől haladjunk!

rában megépíthetem. Az eredmény: azóta csak az akkumulátorok is tökéletesen működnek.

ZABB CSABA

KÖR-KÖZPONT KERESŐ

Vágjuk ki a képen látható idomot 2 mm vastag acéllamészalól. Teljes hossza 182 mm. Az M5-es (a hosszanti középvonalra pontosan derékszögben álló, összekötő-vonalú) csavarok egy-egy mértől való távolságán 36 mm (a főmez középső élétől 18—19 mm). Használatát, a kereső csavar-„lábait” a kör éléhez (oldalához) támasztjuk, s vonalat húzunk, majd kb 120°-kal eltérve egy újabb vonalat. A két vonal metszéspontjában lesz a kör középpontja.

B. HORVÁTH LÁSZLÓ

EZERMESTEREKNEK AJÁNLJUK:

IGY GONDOD A WAMBUHOODAT: Ething, H. Táncsics, 211 oldal, 77 ábra, kötve	18,50 Ft
KERDŐJELEK AZ AUTÓ KÜLÜL: Nádasi Antal Műszaki, 96 oldal, kartonálva	7,— Ft
OTYOSSEG, NEMKESFEMIPAR, DIVATEKBER KESZITES, Palla, Sándor Műszaki, Ipari szakkönyvtár, 307 oldal, kötve	35,50 Ft
VESZNEK, Farkas-Palla Műszaki, Ipari szakkönyvtár, 214 oldal, kötve	23,— Ft
AKKUMULATOROK, ELEMEK, Feslby László Műszaki, 500 oldal, egészvázsony-kötésben	70,— Ft
A KIS TECHNIKUS KÖNYVTÁR-sorozat új füzetei: Papírmunkák, hajtogatások I. Karlócsayné	5,80 Ft
Papírmunkák, hajtogatások II. Karlócsayné	6,50 Ft
Villanyzerelési munkák, Varga L.	7,10 Ft
A rádióépítés alapjai, Varga L.	9,40 Ft
HÁZTARTÁSI VILLAMOS MELEGÍTŐ KESZOLESEK, Szendrőmay László Táncsics, 284 oldal, kötve	25,50 Ft
PRINCIPUMOK, MEGGÓÁBRÁS RÁDIÓTECHNIKA Műanyagból készült mozgósbrákkal szemléltet elektromos, elektro- nikus folyamatokat, törvényszerűségeket. Terra, 111 oldal, 12 mozgóábra, 100 szívsveghözti ábra, műanyag- kötésben	120,— Ft

Beszerezhető az Állami Könyvtérjező Vállalat
Könyvesboltjában

Szaküzlet: TÁNCSICS KÖNYVESBOLT, Budapest, VII., Lenin körút 17.
Telefon: 28-218, 50,— Ft feletti postamentes szállítás.

1. Ha egy tölcserbe oldalra van állítjuk a feladatot, — az megperdül a lejebb csúszkodikban mind gyorsabb örvénylésbe kezd. A jelenséget örvénylésben vizsgálhatjuk, ha annak peremén belül folyadék helyett egy gölyő lökünk körforgásba. A gölyő a tölcser illesztő-csővéhez közelítve mind gyorsabban halad, pörög. MIÉRT?

2. Egy építészeti pontosan 1 m átmérőigű kőműves-kockát kell két rögzítőcső árba mozgatni. Az acélrúd görök átmérője pontosan 3 cm. Az egyiket a kockának a kőművestől távolabb oldalra áll, a másikat a kőműves felől oldalról II cm-re helyezzük. A síma padlón gurgeten kőköre a padlón mérve kerekén hány centi mozoghat előre, míg a kőműves felől gurög vasútyvesen közel kerül a fal oldalhoz. (Feltéve, hogy nem bukik az első gurög elé sem.)

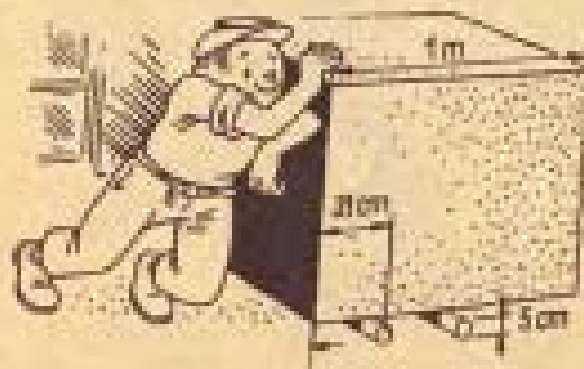
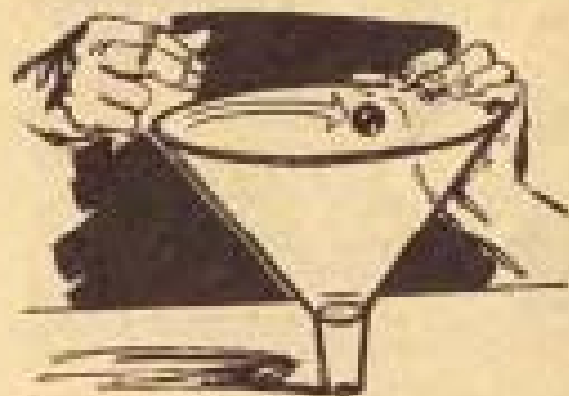
Megfejtések: Lapunk + számának 22. oldalán azoknak írást NEM KELL IRKÉTELLEN!

Eldő számunkban kőműves regények megfejtése:

1. Hőátvitel hőmérséklet. 2. Kerekpörög. 3. A hengerben levő olaj „kifűtására”

Könyvjutalmat nyerték: Gosztos István Gyulakesszi, Szűcs László, Miklós, Csorba Dániel, Tiszvári, I. D. Tóth E. József, Budapest, Pálffy Károly, Dombóvár.

Ezermester vizsga

BATIKOLÁS—

A batikolás az utóbbi időben különösen népszerű hódolatoként vált, mert a kezdete óta egyes kezűk is művelik. Néhány sajátos tervvel és szinkopizációval szép és határozott batikalkorlatok díszítünk a lakásunk díszítésére.

A hagyományos batikolás igen bonyolult, sok időt és türelmet igényel. Ezért cikkünkben bemutatjuk, hogyan lehet viszonylag rövidebb idő alatt, egyszerű felszereléssel, több színes darabokat készíteni. Ez a leegyszerűsített technológia a következő:

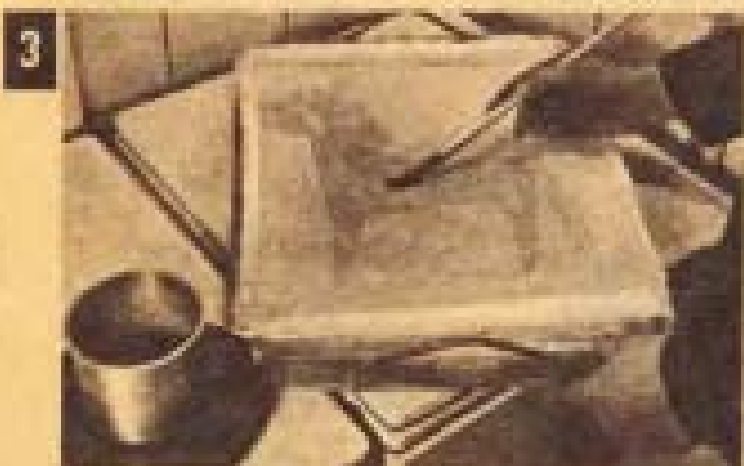
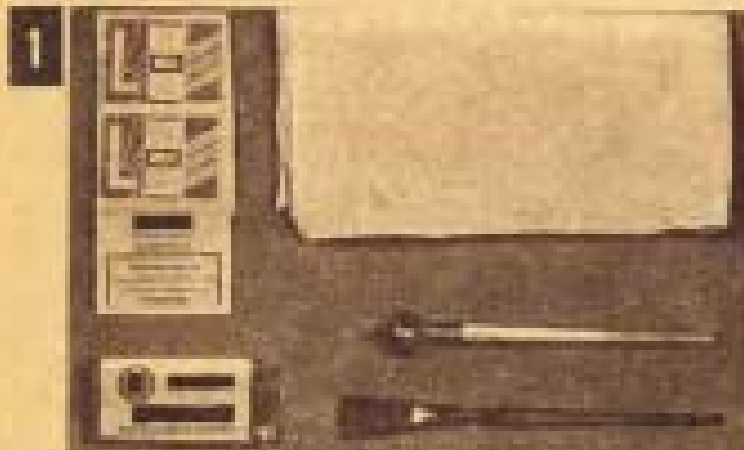
Először folyékony viasszal befestjük az anyagot a mintamotívumok körvonalait, úgy hogy minden rajzot szinte viasszal körül. Az egyes felületeket befestjük a kívánt színnel, az egészet megmunkáljuk, majd bevonjuk viasszal. Leméltel szárítás után a viaszt megőrjük, majd sötét színnel festjük az anyagot. A viasz eloldósítása után ez az eljárás a textília valódi batik-batás eredményez. Nézzük azonban a munkát részleteiben.

AZ ANYAGOK

Batikolásra általában minden vékonyabb textilre alkalmas. Nem használhatók viszont durva, vastag szövésű anyagok, pl. a lenvászon. Különböző színeket érhetünk el vékony, nem túl sokan áttetsző színyen, batikolva. Az anyag befestéséhez képrámát vagy tálcát használhatunk, de lecsészéből megunk is szociálisokhozunk batikramát. (Ha különböző formájú darabokat akarunk előállítani, egy tálcára egyszerre több rajzot készítenek, mivel ha rájuk nagyobb méretű batik előállítás — vagy fordítva — nagyon nehéz.) Ezenkívül szükség van egy színesviasszal, viasszal, kis porcelán vagy műanyagedényre, egy nagy tűre is használhatjuk és természetesen festékre (Bágyarlati Bútykban kapható ruhafestékre.)

FESTÉS ÉS SZÍNEZÉS

Az anyagot — a viasszal való kezdéshez — domborúra kell feszíteni, különösen a folyékony viasz megdermedésük leülepedése a mélyebben fekvő helyeken. A kívánt méretre tépett (nem vágott) anyagot rajztálcával feszítjük a keretre. A mintát gyakorlatilag az előbbi papírra vésztjük, a csak azután a textíllára. A viaszt kis edényben folyékonyra felkavarjuk. Ezután viasszal, orvossal megkötjük a minta egyes részeitnek körvonalait és a kontúrokat. A vonalaknak teljesen zártaknak kell lenni, hogy a későbbi festék-felvitelnél a festékek egy-egy helyre kerüljenek se tudjanak „szélesedni”. Gyorsan dolgozunk, hogy munka közben a viasz ne dermedjen meg. Ha minden meszt körülvesztünk, a felhárny maradó részeken is von-

egyszerűen

jük be vízzel, hogy a későbbi festésnél ezeket a felületeket ne érje majd festék.

Ezután keverjük ki a különböző színeket. A festékmennyiséget a színmélységtől függően választjuk, kevés sával keverjük el, tegyük ráha szűvesű rongyba, amelyet egy edényre helyezünk és döntünk rá egy edénynyi forró vizet. (A vízmennyiséget is a színmélység függvényében változtathatjuk, azaz edényebb tónusú színek több festék kell kevesebb vízzel, világosabb színekhez kevesebb festék és több víz.) A már vízzel kevert felületekre ecsettel egyenletesen felvisszák a festéket. Az ecsettel minden szín után mossuk ki. Ha az összes szín felvitte, megszáritjuk az anyagot. Legelőször vízbe tesszük vagy meleg sós vízbe, majd vízbe, majd kályhán vagy fűtőtesten, mert így a víz megforrad. Kérek után az anyagot immár felfeszítjük a ráma, felpolgítjuk a vízrel és bevonjuk vele az egész felületet. Itt különösen gyorsan dolgozzunk, mert ha a víz nem fedi egyenletesen az anyagot, a hatás érelékesége, szépsége, még fokozottabban mutatkozik a szára való festés után.

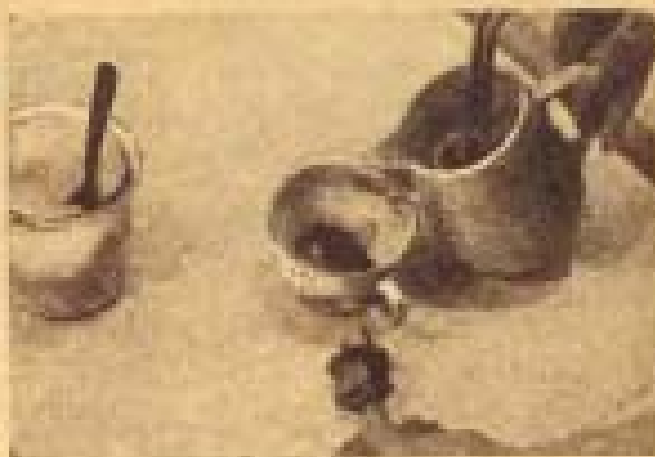
A FESZTÉS

A textíliát vegyük le a keretről, törjük meg úgy, hogy néhány nagyobb, hosszabb részesével beletesszük a vízbe és vízbe egészen dermedt legyen, akkor jobban törlik). Ezután az elődőkben leírta szerinti hűkeverjük a szét festéket és haték mindig edénybe, mint a miniatűr színeit és az anyagot vízbe hullatjuk. Az edény olyan mély legyen, hogy benne az anyag lazán ússzon. A festékekkel ne legyen meleg, mert megforrad a víz. A textíliát felkötözzük a fűtőtestre, majd kb. 10 percig benne hagyjuk. A festék a fűtőtestre és a vízbe kerülve „leülepszik” az anyagra, így keletkezik a haték jellegzetessége. Végül a festékbe kivesszük az anyagot, meleg vízben tisztára öblítjük, szárítjuk, majd „kivesszük” a vízbe.

VASALÁS ÉS KEZELÉS

Az anyagot több réteg textilpapírral beült üvegpapír közé helyezik a 30. oldalán

1. A hatékhoz szükséges anyagok: vékony szövet, festék, víz, ecset, ecset vízbeáztató kanál.
2. Az anyag felkészítése.
3. A vízbe való beáztatás.
4. A festék száritása.
5. A festék eltávolítása.
6. A víz kiválasztása az anyagból.
7. A kész munka.

5

6

7

Gyepet a kertbe

jun területünk el négyzetméterenként egy-egy nagy vödör földke érett trágyát vagy jó minőségű komposzt-földet. A jobb talaj négyzetméterére elegendő 8–12 ékg műtrágyakeverék kiadása. Ha a gyepen utat kívánunk átvezetni, előre jelöljük ki a helyét és rakjuk le a szegélyköveket. Szélességük hangulatosságra csak nagyobb, legalább 18x18 cm-es szabályos vagy szabálytalan alakú, egyik felén megmunkált termésköfalapok (kőszpongyák) mérve egymástól 60 cm távolságra) lerakása. Ezeket mélyen besúruk fel a területet. Egy-két hét múlva, ha összegyűltek a talaj, a a felső rétegbe került gyom-magvak csírásának indulnak, széleken kapáljuk meg, majd nagyon gondosan gereblyézzük el a területet. A gereblyézést mindig az épület, pihenőterem, utaktól távolabb az előző részben kezdjük meg és azok irányába haladva, a földet magunk felé húzzuk. Ezzel az épület a az utak felé emelkedik a talajszint és így az ottól csöfolyik a csapadék.

A gereblyézéssel mindig hátrafelé haladjunk, hogy ne maradjon meg a lábnyo-

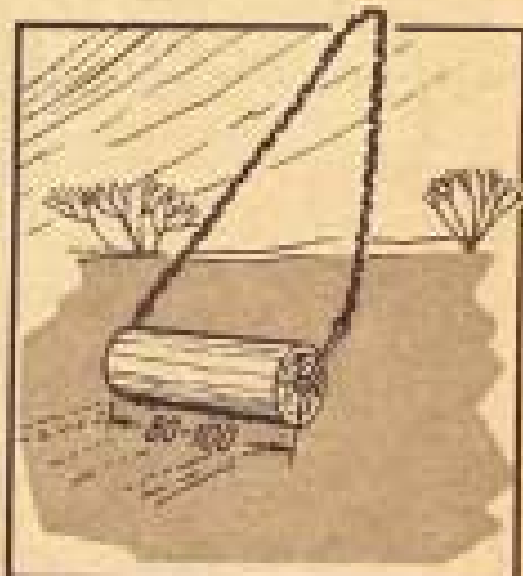
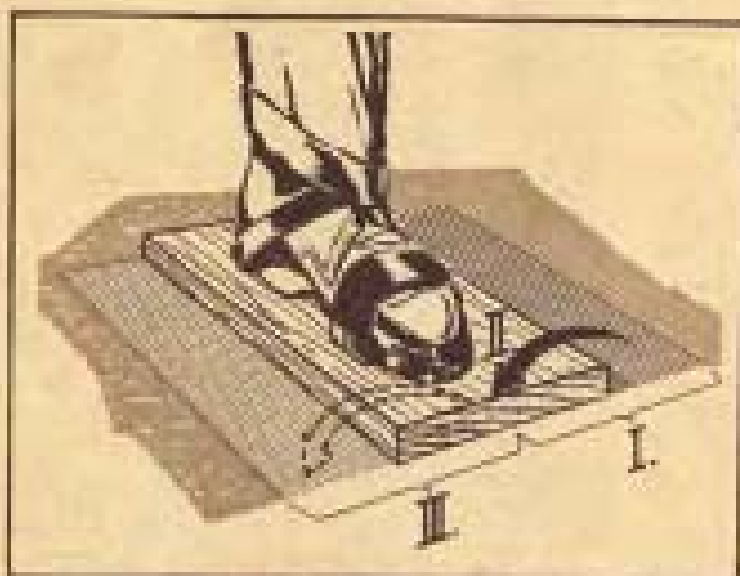
munk. A munkát addig végeztetjük, amíg teljesen egyenletes lesz a felszín, ami az építési munkák, a gyep egész élete alatt megkönnyíti. Ha a talaj még túl laza, hengerral vagy taposóval addig úrnörítjük, míg tornácipóval rálepro nyomunk már sem marad meg.

Ehhez magunk is készíthetünk hengert egy 80–100 cm hosszú, legalább 20 cm átmérőjű egyenes, sima fűrészdaraból. A körget hártuk le, az esetleges dudorokat késsel faragjuk le, a fűrész két végébe besúruk vastagfért vagy erős szőget és megfelelő hosszúságú lánc két végét — esetleg vasrudból kifajlitott vöröskor végeit — akasztuk rá, a az-ai hártuk. Még egyszerűbb tömörítőszele készíthető két darab, 20x20x3 cm-es vastag deszkából, amelyekre két-két heveder-darabot rögzítünk fel úgy, hogy azokat papucszerűen a lábunkra tudhassuk. Szoroson egymás mellé lépkedve úrnöríthetjük vele a talajt. Jó hasznát vehetjük a fűnyag vetéskor is, mert nem marad meg a lábnyo-

A vetéshez a terület ár-

A kert díszre a szép gyep! Zöld szín nyugtatja a szemet, a fű esikkestül a porkepedés, a levegőből szinte kioldul a port, a felmúlo bakteriumok hatása is van. Azonban aránylag sokra eghajlatunk miatt néha kertjékben szép gyepfelületet létesíteni. Közül legjobb sugarcím végén szeptember elején gyepet telepíteni, mert így kezdeti fejlődése során nem fél a talajra meleg létezés.

A munkát a terület előkészítésével kezdjük. A talaj egyenletességét szűrtessük meg. A sekély, rossz talaj-

I. Henger és taposó-deszka

nyakosságának és védeltségének megfelelő fűmag-keveréket szerezünk be. Ha ez nem áll módunkban sajátos, legjobbjáról az a legrosszabb legjobban a pázsit vagy sportpálya keverékéi közül meg. A nemcsak díszítő, de taposható is tartó kertű gyep-ek létesítéséhez négyzetméterenként 3-4 dkg mag szükséges. Mivel hamar elveresítheti csirázóképeségét, célszerű megvásárolni a rendelkezésre álló fűmag teljesítményeit. Ehhez számoljunk le 100 db vegyes nagyságú magot és vegyük két megnevezésű talajpapírral közre, amelyeknek egyik meghajlított sarka 300, vízzel feltöltött edénykébe lógjon a kiszáradás megakadályozására. Figyeljék meg, hogy 18-20 C°-on tartva, 8-12 nap múlva hány mag csírázik ki. Ha a 100 mag közül 80, azaz 80% a csirázóképeség, elégséges a már megadott mennyiségű mag elvetése. Ellenkező esetben az új csirázókkel többet vessünk, mint ahány trávából származó mag csírázott ki. (Két a végülitől különben mindenféle magvetésnél célszerű elvégezni.)

Lejőre, utak szélére négyzetméterenként 3-4 dkg-ot, a terület távolabbi, egyéb részére 1-2 dkg fűmagot vessünk el. A kis mennyiségű mag egyszerűen elvetést úgy biztosíthatjuk, ha több részre osztjuk a területet, a szarvát a magot le. Kezdetben inkább ritkábban vessünk, s ha marad még magunk, szórjuk szét a szomszédos részeken. A marokra fosztó magot szétcsendes időben (a talaj felé hajló) szórásdobással szórjuk el.

A talaj felszínére sórt magvakat a talajba kell juttatni, amihez általában gereblyés használnak. Centiméterrel centiméterre haladva a gereblye fogával egymástól 2-3 cm mélyre a talajba nyomjuk a magvakat. Gyorsabban kell és már később azonnal le a gyep, ha az elszórt magvakat rostálts komposzt-réteggel letakarjuk. A földet addig, esetleg lapátal szórjuk szét, a utána lapogassuk le.

A magvetést — részben felszerelt kannával vagy porlasztóval sugár gumi-tömlővel alaposan öntözünk meg. Az állandóan nyitva-

san tartott feleleten a fű 10-12 nap múlva kiadódik. A fűvetést az első hőmérsékletben kimélni kell.

Gyorsabban készíthető fűves terület gyepfelállításával. A marokok oldaloldaluk pedig másképpen nem is fővelíthető. A megévő gyepfelületet káposztal vagy megörögzés részelt le így pótolhatjuk leggyorsabban. A gyepfelállítás módját-

lapátot két hevígás között egyenletesen 3 vagy 4 cm mélyen toljuk alá és szoross 20-30 cm hosszú darabokban emeljük fel vele a gyepet. A darabokat fűves felükkel egymásra fordítva, lehetőleg szoross vigyük a felhasználás helyére. Ha csúsznak, szoross imitőrök meg.

Gyepfelállításra ugyan-úgy köztük elő a talajt,

tele a jó gyepfelállítás, ami középkorú talajról, leg-kevesebb 1 éves, sűrű állomány, de nem gyors, lekasztott, a szarvát lehangosított termékek vagy már a gyepfelállításra szántan telepített gyepfelületből vághatunk. A gyepfelállítás oldalal vagy szarvát, vagy deszka mellett 20-30 cm, 10 cm mélyen, párhuzamosan, egymástól 20-30 cm-ra vágjuk be. Majd előre részelt

mint fűvesítéshez, csak kevésbé időmérték. A felső felállításánál vegyük figyelembe a gyepfelállítás vastagságát, nehogy a fű a környezeti szarvát lekasztaljon. A bevetésnél talajra a gyepfelállítás szoross egymás mellé rakjuk le szorossként köztük. Lásd a köztük az egyes darabokat kis súlykötő-élrel szorossan

Folytatás a 28. oldalon

Szines! Könnyű! Lemosható!

MŰANYAG CSEMPE

Konyhában a mosogató körül, fürdőszobában a fürdőszék, vagy mosdó körül ideális.

Szines, modernné teszi a lakást, megőrzi a falat a szennyeződésről.

Polisztirolból készült, könnyen tisztítható!

Mindenki saját maga felszerelheti a falra.

Árai: 1,80 és 2,80 Ft.

Mérete: 150x150 mm és 150x100 mm.

Kapható a műanyag szaküzletekben, áruházakban.

Folytatás a 10. oldalról

düngöjék a talajra. Minden egyes gyepkérdőki elöntéses sarkánál egy-egy 30 cm hosszú, rozsa vastagságú cővekket rögzítünk a talajhoz. A cővekket felül vért legalsóbb 1 cm-es kerületen a gyepszint alá. A gyepkérdőki lerakása után a helyszínt szőrjük be komposzt földdel és vessük be fűmaggal a jól öntözött mag. A tavaszbaktól ugyancsak kezeljük, mint a vetett zsepel.

Amikor a fű magassága eléri a 10–12 cm-t, kaszáljuk. Ha szükséges sarlózzuk vagy fűnyíróval eltávolítjuk le, majd a levegőt szétel azonnal gereblyézzük le. A kaszálást mindig követnie humuszozás és öntözés. A tápanyagot szeptember-

ben az utolsó kaszálás után, később komposzttrágya vagy négyzetméterenként 3–4 dkg petese, pépse talajon kén-savas ammóniáki formájában pótoljuk. A tél folyamán a szétesztet trágyától a csapadék a tápanyagot a talajba mosza. Tavasszal gereblyézzük át a gyepet jéssel az esetleges trágyamaradványokat is lehozunk róla, így erősebben sarjadásra is késztetjük, a fű a későbbi megtelepedett mohákat is felszaggatjuk. A gyomszóróanyagot se vörjük a gyepben. A gyermokláncfűvet, scsót körül vagy avarozóval szőrjük ki, még mielőtt magot érlelnének.

A gyep szárazság vagy erősebb igénybevétel miatt gyakran foltokban kipusztul, ilyen helyen assuk fel,

és vessük be ismét fűmaggal vagy ültessük be egy-egy öntözésben is szépen mutató cserjével, esetleg alacsonyabb félével. A később gyepfelületeket is változatosabbá tehetjük, ha időnként tulipánt, nárciszt, szilárdyt, kikerécsét vagy más hagymás növényt ültetünk bele.

A téli napközi rendszeresen kipusztuló foltokat erüstacettel, kerek leveles varjúhájjal, az árnyék miatt kiterjedő helyeket pedig borostyánnal, repkényvel vagy más gyepelő növényvel ültessük be. Legtöbbjük esetében kaspókokkal vagy 4–6 leveles levéggel hazánk durgányosabbával könnyen szaporítható.

Ajánlott irodalom: Gruber Ferenc: Páskók, gyepok; Csák Sándor: A csatáidhar kertje. K. L.

Folytatás a 7. oldalról

tejük, hogy az újrag betölti ne pészálóját be a hatékot. Forró vasalóval addig vasaljuk a textil, amíg annak felületén a víz részben a pápára. Az anyagban maradt kevés víz a haték tartósságát és a színek élénkességét növeli. Az így mindezt bűz nem mosható?

EGYSZINES BAYIK

Végül bemutatjuk még a leggyakoribb hatékot az ún. egyszines hatékot. Az

előállításához mintamintáramat válassz fel-rögzítjük úgy, hogy a fő színen néhány pontot, valamint a háttér színeben hagyjuk. Az anyag szélét meggyászter vedjük be vízszel, egy a felét és nem fedi részek vállalkozását kapjuk, amely ezek a technikának jellegzetessége. Ez után megfestjük az anyagot, majd az előállításban leírt módon utókezeljük. Meglepetés hatást érünk el. E. G.

Az epokist, — mint plasztikus kőanyag, — dísz tárgyak bevonására, készítésére, díszítésére, sőt szobrászkodásra is alkalmas. Ezt bizonyítják a Németh András műhelyéből származó által készített dísz tárgyak is. (Kétfőtől jobbra — Ft-os utalványai díjazták.)

DISZÍTÉS EPOKITTAL

LEVÉLTARTÓ

Alapanyaga vas (lapos- és gömbvas). A méretre vágott darabok összellesztése ragasztással történik. A ragasztó-anyag teljes keményedése után következik a tárgy bevonása epokittal. A bevonáshoz sűrű keveréket használjunk, mert a híg keverék megfolyik, s a tárgy felülete sima lesz. Két nap szárulás után finom csiszolóvászarral az egész felületet átöröszöljük, hogy éles darabkák a tárgyról ne maradjanak.

A tárgyat sötét színű festékekkel (pl. barna, vagy fekete) vonjuk be, — a tartóság érdekében legalább kétszer.

A GYERTYATARTÓ

anyaga és elkészítése megegyezik a levéltartóval. Erre csak szükséges öntésű gyertya illik. (Díszgyertyák készítését lapunk 1965. decemberi számában ismertettük.)

ÍRÓSZERtartó

Elkészítéséhez előszörnek megfelelő nagyságú deszalap szükséges. Felületeit finom csiszolóvászarral simára csiszoljuk, oldallapjait sötét púccal színezzük. A tulajdonképpeni írószertartó színes műanyagpohár (műanyag-boltokban 4,— Ft-ért kapható). A poharat epokittal (vagy esetleg csavarrózással) erősíthetjük a natur színben hagyott felső- és lakkozott oldallapú deszkára.

Táborban, vagy a csatlaki ház kertjében, nyaraló mellett, a vízparton sokszor jól esne hűvös-, árnyékos helyen pihenni, — védekezni a Nap által sugárzó ellen. Árnyékos ad ugyan a kifeszített ponyva, vagy a lementés is, de ott a pihenés mégsem kellemes, mert alatszik fölledni, meleg a levegő. Ekkorink — de főleg az idősebb párnások — régen rájöttek arra, hogy a nád nemcsak olcsó és jó építőanyag, hanem kiváló hűszigetelő is, így az árnyékos től még kellemes, hűs helyet is ad. A 18 cm vastag nádpalló, 25—40 cm-es téglafal hűszigetelő hatásával egyenértékűen véd. Megmunkálása, felbontása viszonylag egyszerű. Ezért most hátsó burkoló oldalainkon kétféle nádfedél pihenő készítését mutatjuk be.

Az ülőhelyes, náddal fedett pihenő burkolatához nem szükséges fűrészelni fenyőfa-váz, az egyszerűen, hántott gőmszőlőből is elkészíthető. (Hátsó burkolók alsó ábrája.) A négy tartószlop közül a mellő kettő felső vége kétágú legyen. A gőmszőlőket hántoljuk meg, a két hátsó szarvuk ki a támasz helyén, valamennyi rúd végét 20—30 cm hosszan kényük be kátránnyal, majd ássuk megföldöz helyen a földbe.

Az ülőhely kialakításához — a földtől 40 cm magasságban — fúrjuk át mind a négy oszlopot, a kapupont csavarokkal erősítsük közéjük az egyik oldali, melles és hátsó oszlopot összekötő egy-egy farudat. Azokra szeresszük a csavarozzuk az ülőrészt képező fűgőmbelgyű rudakat. Az oszlopok felső végén mélyítsük lyukra, a úgy pártoljuk rájuk a nádfedél tartó gerendákat.

FEDETT PIHENŐ

A legalább 18 cm vastag nádpalló tetőzetet nem rozsdásodó huzallal, vagy vékony kötéllal, kétzseresen rögzítsük a gerendákhoz. A nádpallók találkozásánál is gerincnél legalább 18 cm-es átlapolást alkalmazunk, hogy az esővíz ne zavarja a pihenést (A). A gerinc középső részét még úgy is, hogy a nádpallók találkozásánál még egyszer, szőlő, nem fényképez nádpallóval fedjük át (B).

Az „árnyós” pihenő (hátsó burkolók felső ábrája) tartóoszlopú földbe ássott, meghajlított 1—1½"-os acélcső, vagy felet keményfűrűd lehet. Felső végén fúrjuk át, abba rögzítjük majd menetes csavarral vagy huzálhoroggal a nádernyőt. A köpalakú ernyő kialakításához először 3—8 mm átmérőű gőmszőlőből készítsünk vázát, a arra alulról kendve kitérítjük a nádfedéket. Tetejére — beázás ellen — közzelünk felferített nádpallóval kör alakú réteget, vagy nádkévet. Az ernyő felfüggesztéséhez egy meghajlított végt drótra húzzunk fa- vagy fémszorosgot, a drótot alulról dugjuk át a nádkép csúcsán, a úgy akasztjuk a tartóoszlopra (C). Az ernyő (nádkép) csúcsa úgy is kialakítható, hogy a nádcsalik végén összeragva átkeljen, alulról átugrassuk a huzalt, ráhúzzunk egy esővédő, köpalakú fémlomest (pl. tűlcéret) és azal rögzesszük fel a nádernyőt (D). A nádpallókat az a részét, amelyen hajlítunk vagy megörünk, nedvesítsük be, hogy ne törjön a nád. Amikor a náddal dolgozunk, húzzunk kesztyűt, mert kezünk könnyen megsérülhet.

—4—

A 22. oldalon közölt „Ezerestés vége” megjelölést:

1. Azonos idő alatti körbefutás esetén az az a körkerületre mind rövidebb, a kör a görgő — lehetetlenülge régen — közeli arányosan gyorsul.

2. 60 cm-t, mert nemcsak a görgő határ a talajon, de a kőköcske is a görgőn.

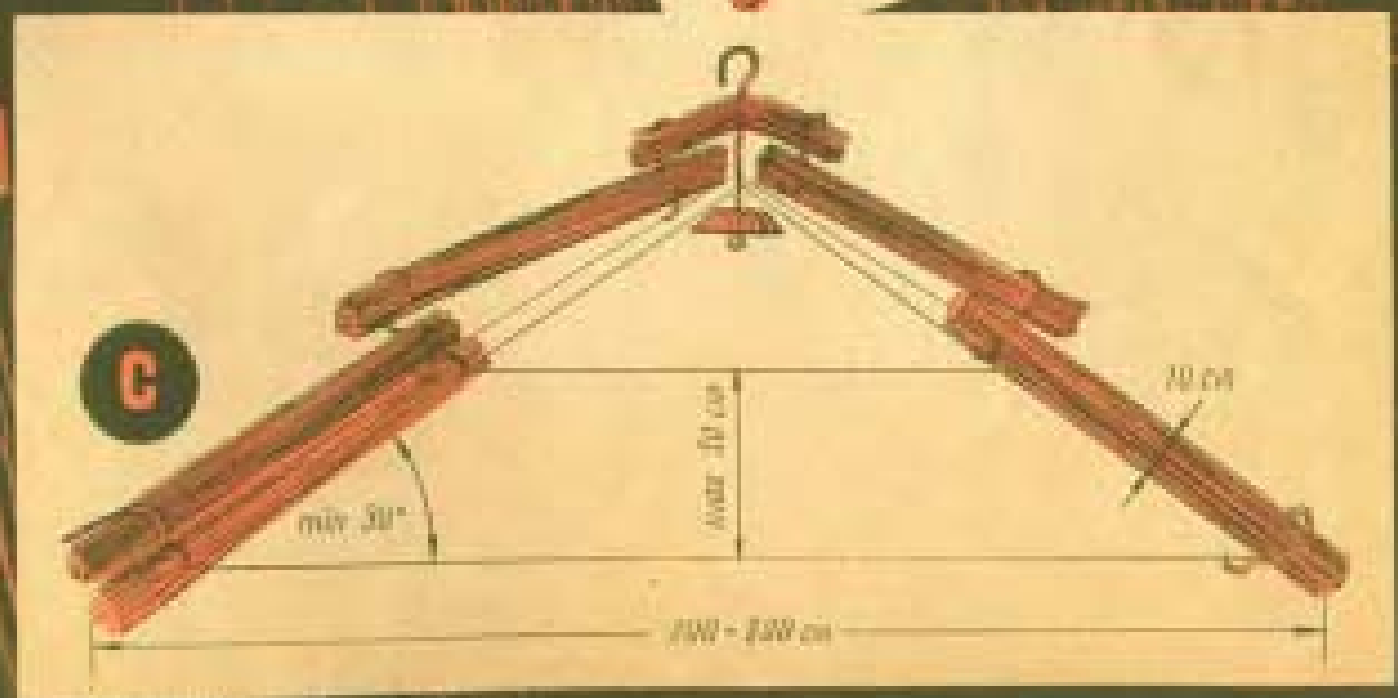
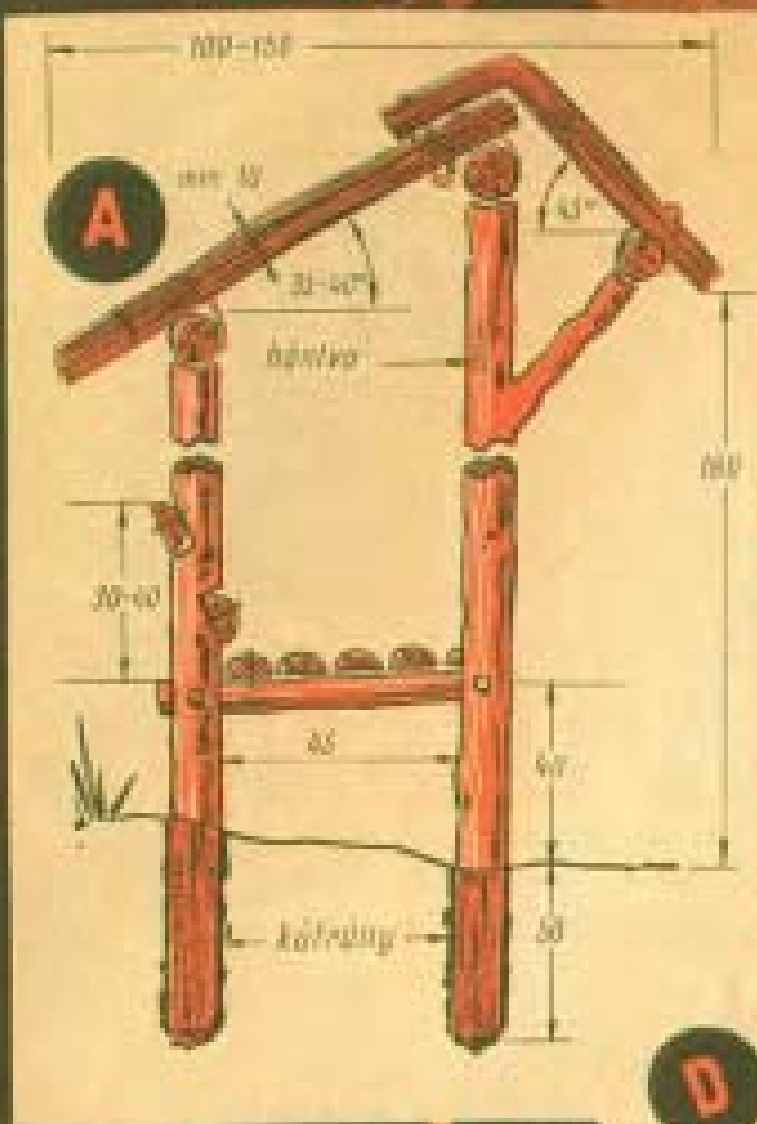
Szabó Árpád újrászerelési kézikönyv, hogy pontos címre közzéje, mert a kérdésben különböző változatokat sem címezte meg.

EZERESTER

A Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség Körponti Bizottságának havi kiadványa folyóirata.

1966. július, X. évfolyam I. szám. — Főszerkesztő: Székely József. Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat. — Főszerkesztő: Tóth László. — Szerkesztőség: Budapesten V., Nádor utca 22. Telefon: 217-204. — Kiadóhivatal: Budapest VI., Béres utca 12. Telefon: 116-660. Megjelenik havonta egyszer. Egy szám ára: 2.— Ft. Előfizetési díj: negyed évre 6.— Ft. fél évre 12.— Ft. egész évre 24.— Ft. — Terjeszti a Magyar Posta, Csekk számlaszám: egyéni: 61331, közéleti: 63880 (frany átutalás a MNB 1. sz. folyószámlájára). (INDEX: 21.213.) — Kérdése: alkalmatlan, betűhívatás kértünk, képeket, rajzokat nem drukk meg és nem juttatunk vissza.

61.945. Egyetemi Nyomda műlynyomda, Budapest

AZ

EZERMESTER

FEDETT PIHENŐJE

